Подстратегија за рурален развој на Општина Охрид 2014—2018

OHRID CITY OF UNESCO

СОДРЖИНА

Вовед 2

Основни цели на Подстратегијата 3

Методологија 3

Законски рамки за развој на руралните подрачја во Р.М 8

Национална стратегија за земјоделство и рурален развој 9

Министерства 10

Политика на ЕУ за рурален развој 11

Општи информации за руралните области на Општина Охрид .... 14 - 25

Географски карактеристики 26

Клима и релјеф 27

Сообраќајна поврзаност 27

Заштитени подрачја и Национален парк 28

Природни ресурси и капацитети .... 29 - 38

Население и трендови .... 38 - 46

СВОТ анализи на стратешките области .... 46 - 64

Стратешки цели, приоритети и проекти по населени маста .... 64 - 135

ВОВЕД:

Општина Охрид располага со богат фонд на автентични културни, природни и традиционални ресурси и производи кои согласно глобалниот тренд во последните децении во руралниот развој и туризам нудат сериозни можности за развој на Охридскиот Регион и подобрување на квалитетот на живеење во руралните делови на Општина Охрид. Истовремено автентичноста на традиционалните производи од локалното население е добра основа за креирање на специфичен концепт за поттикнување на Руралниот Развој во Општина Охрид.
Националните програми за земјоделство, рурален развој и туризам во Македонија одат во прилог на глобалните трендови за креирање на самоодржливост во руралните региони преку развој на земјоделието и дополнителни дејности за семејствата кои живеат или се враќаат во руралните области (селата). Руралниот развој и руралниот туризам изолирано преку ретките автентични примери во Општина Охрид веќе го покажуваат интересот на туристите, придобивките за локалното население и Бизнис заедницата - иако сеуште нема дефинирани контури на гранката .

Согледувајќи ја моменталната ситуација, сосема јасно е дека заедницата треба да вложи огромен напор во насока на дефинирање на најважните насоки потребни за успешен рурален развој, како и промоција на ресурсите со цел создавање на компететивни предности кои ќе ги одржат постоечките позитивни вредности и истовремено ќе привлекува нови. Ова е единствениот начин нашата заедница интелигентно да ги користи ресурсите со цел севкупниот економскиот развој да биде успешен и остане одржлив.

Од особена важност во развојот на овој процес претставува директната вклученост на општината во планирањето на руралниот развој, во кој игра водечка, координативна и промотивна улога.

Овој Документ има задача следејќи ги насоките и европските трендови, аргументирано да го насочи руралниот развој како еден од врвните приоритети за Охридскиот микро регион. Истовремено со ставање во функција на севкупните потенцијали на Општина Охрид да придонесе кон забрзан развој, намалувањето на миграцијата, нови работни места и креирање на иницијативи за одржлив социо-економски развој со зачувување и унапредување на животната средина.

Подстратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2014-2018 е прв Документ од ваков вид во Општина Охрид, кој е изработен во согласност со домашните и меѓународните стратешки документи.

Основните цели на оваа Подстратегија за рурален развој се:

- Идентификување на концептот, насоките и приоритетите за рурален развој,
- Намалување на разликите во степенот на развојот на урбаниот и руралниот дел на Општина Охрид, поттикнување на претприемништво, искористување на можностите за аплицирање на проекти за рурален развој, економски иницијативи за одржлив развој, како и создавање услови за креирање на приходи (основни или дополнителни) за локалното население од руралните делови на Општина Охрид.
- Поставување на рамка за поттикнување на руралниот развој, и посебно руралниот туризам како дел од севкупната туристичка понуда на Општина Охрид

Со цел да се обезбедат веродостојни и корисни резултати, а воедно и за да се изготват квалитетни решенија и предлози, за потребите на оваа Подстратегија користени се стандардни методологии и процедури кои се општо прифатени во меѓународната практика за планирање и изготвување на стратешки документи од ваков тип.

Со оглед на горенаведеното, Подстратегијата за рурален развој 2014-2018 год. на Општина Охрид претставува рамка за поттикнување на развојот на руралните области во Општина Охрид и ќе даде свој придонес за севкупно подобрување на квалитетот на живеење на населението во овие области.

МЕТОДОЛОГИЈА

Активности за подготовка на Подстратегија за рурален развој на Општина Охрид 2014-2018

За изработка на **Подстратегијата за рурален развој 2014-2018 на Општина Охрид,** применети се методолошки алатки кои во основа го користат принципот на вклучување на сите релевантни засегнати страни при анализирањето на потенцијалите и ресурсите од Охридскиот Регион за рурален развој, како и идентификување и утврдување на стратешките цели и приоритети во 6 тематски области и тоа:

1. **Инфраструктура**
2. **Туризам и Локален Економски Развој**
3. **Урбанизам и Животна Средина**
4. **Земјоделство и Сточарство**
5. **Образование и Здравство**
6. **Спорт и Култура**

I Фаза Активности: Проценка и анализа на заедницата:

Со цел реална проценка и анализа на постоечката состојба беа организирани **4 (четири) работилници** во Општина Охрид од кои **3 (три) работилници** со претставници од Месните заедници од селата од Охридскиот микро регион (поделени во групи според географската местоположба) и **1(една) финална работилница** со сите претставници од МЗ од селата на Општина Охрид и претставници од Бизнис секторот активен во руралните делови на Општина Охрид, Претставници од Подрачната Единица на Министерството за Земјоделие, Шумарство и Водостопанство, Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството Р.Е.

Охрид, ЈП “Македонски Шуми”, Националниот парк “Галичица”,Национална Установа Завод и Музеј Охрид, Медиуми, Невладини организации, претставници на ЈП Нискоградба- Охрид, ЈП Охридски Комуналец, МЈП Проаква- Охрид, ЈП Билјанини Извори како и претставници од Локален Економски Развој, Урбанизам, Животна Средина, Комунален развој, сообраќај и патишта, Образование на Општина Охрид и др. **Со тоа беше запазен основниот критериум и предуслов за постигнување на компромис за идниот рурален развој со учество на трите главни сектори: Јавниот сектор, Бизнис секторот и Граѓанскиот сектор, како три главни столба од општественото живење**.

Селата од Општина Охрид беа поделени во три функционални групи врз основа на претходни согледувања и географската местоположба на селата. Ова беше направено најмногу заради тоа што сите села имаат свои различни специфики и проблеми, како и свои компаративни предности. Се разбира селата кои се лоцирани во непосредна близина на Охридското Езеро или градот Охрид имаат сосема различни проблеми и интереси за разлика од планинските села на Општина Охрид.

Руралните населби се групирани во следните три функционални групи:

- Источно крајбрежни населби,
- Централно низински населби,
- Планински населби (или некогашната Општина Косел)

- На организираните Работилници со примена на SWOT Анализа беа идентификувани Предностите (Јаките страни), Слабостите, Можностите и Заканите односно клучните внатрешни и надворешни фактори кои се важни за анализата на проблемот и постигнување на целта.
- Врз основа на добиените податоци од SWOT Анализата, беа идентификувани Стратешките Цели и Приоритети за рурален развој.

- После тоа се пристапи кон Изработка на Акционен План и План за следење (Мониторинг), кои се составен дел на оваа Подстратегија за Рурален Развој.

- Во подготовка на овој Документ за Рурален Развој на Општина Охрид беше исто така користено искуството, односно компаративната анализа од неколку земји од Европската Унија, како и Националното законодавство и регулатива. Ова се разбира во функција за квалитетна подготовка на самата Подстратегија.

Податоците презентирани во овој Документи се од релевантни институции, како што е Државниот Завод за статистика, како и дел од податоците кои се добиени со истражувања на терен со посветена работа на тимот за подготовка на овој документ.

I Фаза Активности: Организација на Работилници

Работилница 1 ; SWOT Анализа

Одржана на **16.10.2013** год. во просториите на Секторот за ТЛЕР со претставници на Секторот за туризам и локален економски развој при Општина Охрид за следните села: Љубаништа, Трпејца, Елшани, Долно и Горно Коњско, Шипокно, Велестово, Рамне, Пештани и Рача, како и претставници од урбанизам, животна средина, образование, комунални дејности и сообраќај и претставници од општинските јавните претпријатија: ЈП “Комуналец”, ЈП “Проаква”, ЈП “Нискоградба”, ЈП “Билјанини Извори”; како и претставници на ЈП “Македонски Шуми” и Национален Парк “Галичица”

Работилница 2 ; SWOT Анализа
Одржана на **21.10.2013** год. во просториите на Секторот за туризам и локален економски развој се одржа втора работилница со претставници на Секторот за туризам и локален економски развој при Општина Охрид, претставници на Месни Заедници од селата: Подмолље, Орман, Велгошти, Лескоец, Косел, Сирула, и претставници на Секторот за урбанизам, животна средина, Фонд за комунален развој и сообраќај и Секторот за јавни дејности.

Работилница 3; SWOT Анализа
Одржана на **30.Октомври.2013 год**. во просториите на Секторот за туризам и локален економски развој на која покрај претставниците на Секторот за туризам и локален економски развој при Општина Охрид имаше претставници на Месни Заедници од селата: Куратица, Речица, Плаќе, Свињишта, Завој и Опеница.

Работилница 4 (Финална Работилница); Утврдување на Приоритети за рурален развој

Финалната работилница оджана на 19 Ноември 2013 год. во Хотел "Милениум" со претставници од Секторот за Туризам и Локален Економски Развој, претставници од Месните Заедници од сите села од Охридскиот Регион, Јавниот Сектор, Невладиниот Сектор, Бизнис Секторот(истакнати бизнисмени кои работат или инвестираат во руралните делови на Општина Охрид, Јавни претпријатија, Подрачни единици на Министерствата, Државни Агенции, Национални Институции, Сектори на Општина Охрид кои се битни за руралниот развој и др.

II. Втора Фаза на Активности :

- Собирање на предлог проектите од Месните Заедници од селата кои ги опфаќа Општина Охрид, за периодот 2014-2018, кои се во согласност со заеднички утврдените Приоритети за рурален развој.
- Доставување на Предлог Подстратегија за рурален развој 2014-2018 до соодветните комисии и Совет на Општина Охрид,
- Усвојување од страна на Советот на Општина Охрид,

III. Трета Фаза на Активности :

- После тоа следува Фазата на имплементација на Приоритетите утврдени во една најтранспарентна постапка со учество на сите засегнати страни од Охридскиот микро регион и нивна имплементација во развојните програми на Општина Охрид и Буџетот на Општина Охрид во периодот 2014-2018,
- Аплицирање со конкретни проекти кои се поврзани со утврдените приоритети од оваа Подстратегија (локални, регионални, национални и меѓународни проекти).
- Изработка на **Акционен план** за следење на процесот на реализација на програмите и проектите.

1. Законски рамки за развој на руралните подрачја во Р.М

1.1. Закон за земјоделие и рурален развој

Со овој закон се уредуваат планирањето на развојот на земјоделството и руралниот развој, целите на националната земјоделска политика, планирање, следење и процена на националната земјоделска политика, партнерство со социјални и економски партнери од областа на земјоделството, мерките за уредување и поддршка на земјоделски пазари, директни плаќања и рурален развој, државната помош во земјоделството и руралниот развој, формите на организирање и здружување во земјоделството и контролата на спроведување на мерките и надзорот над спроведувањето. Целта на Законот за земјоделство и рурален развој е да се систематизираат и дефинираат целите на земјоделска политика структура на системот за користење и распределба на државните субвенции. Овие цели се предуслов за воспоставување на стандардите на ЕУ во областа на земјоделството.

Национална земјоделска политика е систем на комплементарни политики за уредување и поддршка на земјоделските пазари, директни плаќања за поддршка на доходот на земјоделските стопанства и рурален развој со чие спроведување се регулира развојот и динамиката на земјоделското производство и руралните средини согласно со материјално-техничките, економските, еколошките и социјалните услови во Република Македонија и согласно со меѓународните спогодби и договори.

Финансирањето на националната земјоделска политика се врши од:

- Буџетот на Република Македонија,
- Буџетот на Европската унија,
- Донации и
- Други извори согласно со закон.

Целите на националната земјоделската политика на Република Македонија се насочени кон:

- обезбедување на стабилно производство на квалитетна и поевтина храна и обезбедување на населението со доволни количини храна,
- зголемување на конкурентната способност на земјоделството,
- обезбедување на стабилно ниво на доход на земјоделското стопанство,
- одржлив развој на руралните подрачја и
- оптимално искористување на природните ресурси со почитување на начелата за заштита на природата и животната средина.

Земјоделската политика и политиката за рурален развој се спроведува со реализација на Национална стратегија за земјоделство и рурален развој и Национална програма за земјоделството и руралниот развој. Долгорочни цели за развојот на земјоделството се: воспоставување на пазарна економија, зголемување на профитабилноста на земјоделството и развој на руралните области. Многу битен елемент на законот е дека видовите на субвенции можат да се утврдат под различни услови и во различен обем, во зависност од тоа дали се работи за подрачја со отежнати услови за работа во земјоделството. Под "Подрачја со отежнати услови за работа во земјоделството" се дефинираат подрачјата кај кои поради природните, општествените и законските ограничувања не постојат услови за поинтензивен развој на земјоделството.

Структурните олеснувања вклучуваат програми за поддршка кои се однесуват на мерките за рурален развој, подобрување на квалитетот на земјоделското земјиште и мерки на институционална поддршка. Со стимулациите во областа на руралниот развој треба да се подигне конкурентноста на земјоделството и шумарството, да се подобри состојбата на животната средина, да се овозможи заштита на биодиверзитетот и да се развијат програми за диверзификација на руралната

економија и подобрување на кавлаитетот на живот во руралните области. Единиците на локалната самоуправа можат да утврдат мерки за спроведувањето на земјоделските политики.

1.2. Национална стратегија за земјоделството и руралниот развој

Најважни акти со кои се регулира развојот на руралните подрачја се Законот за земјоделство и рурален развој и Националната Програма за рурален развој.

Национална стратегија за земјоделството и рурален развој

Националната стратегија за земјоделството и руралниот развој е основен стратешки документ за остварување на следниве цели:
- обезбедување на стабилно производство на квалитетна и поевтина храна и обезбедување на населението со доволни количини храна,
- зголемување на конкурентната способност на земјоделството,
- обезбедување на стабилно ниво на доход на земјоделското стопанство,
- одржлив развој на руралните подрачја и
- оптимално искористување на природните ресурси со почитување на начелата за заштита на природата и животната средина.

Националната стратегија за земјоделство и рурален развој 2007-2013 има две меѓусебно поврзани цели. Првата од нив е да ја обезбеди македонската Влада (и особено Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство – МЗШВ) и институциите/ интересните групи (руралното население, земјоделците и земјоделските здруженија, групите на производители и преработувачи) повеќе-годишен референтен материјал – стратегија и инструмент за развој на македонското земјоделство и руралните области. Втората е да се востанови база за поддршка на нацртот на хиерархиски пониски оперативни планови за земјоделство и рурален развој, особено Претпристапен документ за земјоделство и рурален развој (ИПАРД) и за нивната дискусија со Европската комисија.

Всушност, според Регулативата на советот на ЕУ бр. 1085 – од 2006 со која се востановува Инструмент за претпристапnа помош – Преамбула, точка 16 во која детално стои дека треба да се обезбеди помош врз основа на севкупна повеќегодишна стратегија која ги рефлектира приоритетите на Процесот за стабилизација и асоцијација, како и стратегиските приоритети на претпристапниот процес. Спомнувањето на стратешки документ за ИПА е одраз на одредбите за земјите-членки на ЕУ, кои се вклучени во Регулативата на ЕУ бр. 1698 од 2005 што бара конкретно за руралниот развој – секоја земја-членка треба да изготви национална стратегија и план за рурален развој кој ќе се состои од референтна рамка за изготвување на програми за рурален развој...

1.3. Национална програма за развој на земјоделството и руралниот развој

Владата донесува национална програма за развој на земјоделството и рурален развој. Националната програма особено содржи:
- инструменти и мерки и активности за спроведување на мерките,
- временски распоред и рокови за спроведување и
- индикативна финансиска рамка за нивно спроведување.

Согласно Законот за земјоделство и рурален развој и други закони, државната поддршка за земјоделството и руралниот развој која во програмата се проектира за периодот од следните пет години, ги опфаќа следниве шеми на финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој:

- директни плаќања,
- уредување на пазарите на земјоделските производи,
- капиталните грантови за рурален развој (финансирани од национални и европските ИПАРД средства),
- поволно рурално кредитирање, и
- државна помош во земјоделството и руралниот развој, вклучувајќи и мерки за техничка помош.

1.4. Министерства

1.4.1. Министерство за земјоделие, шумарство и водостопанство,

Правна рамка за равој на руралните области

Околу 70 % од територијата на Република Македонија може да се дефинира како рурална. Руралните области во Р.М значително се разликуваат по социјални, економски и демографски карактеристики.

Основни проблеми со кои се соочуваат скоро сите рурални области се миграција, слаба диверзификација на економските активности, висока стапка на невработеност, недостаток на можности за вработување, слаба и неразвиена инфраструктура, низок степен на БДП по жител во споредба со урбаните области и незагадена животна средина која се соочува со потенцијални закани. Поголем број од овие проблеми се последица на глобалните промени во претходниот период.

Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

Законска рамка за активностите на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство се постоечките закони, правилници и уредби.

Во составот на внатрешната организација на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство постои Сектор за рурален развој, кој го сочинуваат:

- Одделение за одржлив рурален развој
- Одделение за наука, истражување и советодавни услуги
- Одделение за политика на кредитирање во рурални средини и земјоделскиот сектор
- Одделение за поддршка на подрачја со ограничени можности за земјоделско производство
- Одделение за програмирање и проценка на ИПАРД фондовите
- Одделение за следење на спроведувањето на ИПАРД фондовите и известување
- Одделение за спроведување на техничка помош на ИПАРД фондови.

1.4.2. Министерство за заштита на животна средина ипросторно планирање,

Прописите од областа за заштита на животната средина не ги вклучуваат посебните проблеми на руралните подрачја, но многу од овие прописи директно или индиректно се поврзани со заштитата на животната средина, одржување на биолошката разновидност, квалитетот на водата, воздухот, почвата а со тоа и на областа на интегриран рурален развој. Заштитата на природата се регулира со повеќе закони и подзаконски акти, како и некои делови од законодавството кои не се директно поврзани со ова прашање (Закони за лов, риболов, шуми, води итн.).

1.5. Политика за рурален развој на ЕУ

1.5.1. Политика на ЕУ за рурален развој кон земјите кандидати
1.5.2. Инструмент за претпристапна помош (ИПА)
1.5.3. ЕУ Инструмент за претпристапна помош за рурален развој (IPARD)

Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид има за цел да ги дефинира стратешките цели во развојот на руралните области и да ги одреди најважните програми и проекти кои ќе овозможат брз социјален и економски развој, престанок на миграцијата и поефикасно искористување на претпристапните фондови на ЕУ.

Сегашната политика на ЕУ пружа голема поддршка во равојот на руралните подрачја како на државите- земји членки на ЕУ, така и на земјите кандидати за членство во ЕУ. Политиката за рурален развој на ЕУ е една од нејзините најважни политики. Подршката на Европската Унија на земјите кандидати се огледува во пристапноста на IPA и посебно IPARD фондовите.

Важна компонента на овие фондови е подршка на руралниот развој и заштита на животната средина.Политиката за рурален развој се заснова на “лидер принцип”, програма која има за цел ревитализација на руралните области преку поттикнување на општественото, економското и еколошкото претприемаштво од страна на поединци и групи. Еден од предусловите за користење на IPARD фондовите е постоењето на стратегии за рурален развој во локалните самоуправи.

Руралниот развој во Охридскиот регион веќе подолго време опаѓа и неопходно е трендот да се сврти во обратна насока со цел активирање на руралните области и создавање на препознатлив туристички производ на регионот. Периодот на транзиција доведе до висок степен на невработеност, социјални проблеми предизвикани од преструктуирање и приватизација на стопанството и недоволна искористеност на постоечките капацитети.

Економскиот и социјалниот развој на Општина Охрид во иднина треба да се заснова на одржливо користење на природните ресурси и рамномерен развој на урбани и рурални области. Можности за економски развој се развојот на **алтернативниот туризам** како најбрзо растечка гранка во туристичката индустрија,, **земјоделството** и **преработувачката индустрија**.

Структура на политиката за рурален развој на ЕУ

Земјоделството и шумарството и понатаму ќе бидат главна дејност во руралните средини. Новитет е дека со примената на агро – еколошки мерки ќе се обезбеди еколошки добра животна средина, но во исто време ќе се создаде основа за нов развој и вработување во руралните капацитети. Во иднина, развојот на руралните области ќе се потпира се повеќе и на другите области на економијата (како на пр, туризмот, енергијата и др.). Најважниот документ во врска со руралниот развој за периодот 2007 – 2013 и програмскиот период 2014-2020 год. е Регулатива ЕЗ на ЕУ бр. 1698/2005. Со оваа уредба политиката за рурален развој се фокусира на подобрување на конкурентноста на земјоделскиот и шумскиот сектор, подобрување на животната средина, подобрување на кавилитетот на живот во руралните области и поттикнување на диверзификацијата во руралните економии.

Политика на ЕУ за рурален развој кон земјите кандидати

Инструмент за претпристапна помош (ИПА)

Европската комисија од 2007 год. ги замени претпристапните фондови со Инструмент за претпристапна помош (ИПА). ИПА го дефинира обемот и видот на помошта која ќе ја добие земјата-кандидат , како и помошта на земјите потенцијални кандидати.

Инструментот за претпристапна помош (ИПА) е сочинет од следниве 5 компоненти:
1. Помош во период на транзиција и институционална надградба
2. Прекугранична соработка
3. Регионален развој
4. Развој на човечки ресурси
5. Рурален развој

ЕУ Инструмент за претпристапна помош за рурален развој (IPARD)

Инструментот за претпристапна помош за рурален развој – ИПАРД (2007–2013) (2014-2020) за Република Македонија претставува пристап до фондовите на Европската Унија наменети за финансиска помош за одржливо земјоделство и рурален развој со фокус на имплементација на законодавството на Европската Заедница во однос на заедничката земјоделска политика и политиките за конкурентно одржливо земјоделство, силни и одржливи рурални заедници и разновидна и одржлива рурална животната средина.

ИПАРД фондовите се користат согласно изработена и усвоена програма за развој на земјоделството и руралниот развој за програмскиот период (2014-2020)

ИПАРД Фондовите задолжително се трошат по утврдени мерки во ИПАРД Програмата и тоа;

Мерка 101 Инвестиции на земјоделските стопанства со цел нивно преструктуирање и надградба за достигнување на стандардите на Европската Унија

Мерка 103 Инвестиции за преработката и маркетинг на земјоделските и рибните производи со нивно преструктуирање и надградба за достигнување стандардите на Европската Унија

Мерка 302 Диверзификација и развој на руралните економски активности.

Посебен осврт во политиката за рурален развој се дава на инвестиции во инфраструктура за водостопанство (микро-акумулации и системи за наводнување и одводнување), консолидација на земјоделско земјиште, патна инфраструктура за пристап до земјоделско земјиште (т.н. полски патишта), и јакнење на руралната инфраструктура (обновување на селата, воведување на селска патна инфраструктура, пазарна инфраструктура, социјална инфраструктура-младински и пензионерски клубови итн). Како и воведување на мерките за одржливо стопанисување и искористување на природните ресурси, заштита на биодиверзитетот и животната средина.

Општи информации за руралните области на Општина Охрид

1. **Населени места**

Општината Охрид ги опфаќа следните населени места во руралните области:

Љубаништа, Трпејца, Пештани, Елшани, Коњско, Рача, Рамне, Шипокно, Велестово, Велгошти, Лескоец, Скребатно, Долно Лакочереј, Горно Лакочереј, Орман, Косел, Ливоишта, Вапила, Сирула, Расино, Опеница, Куратица, Речица, Свињишта, Завој и Плаќе.

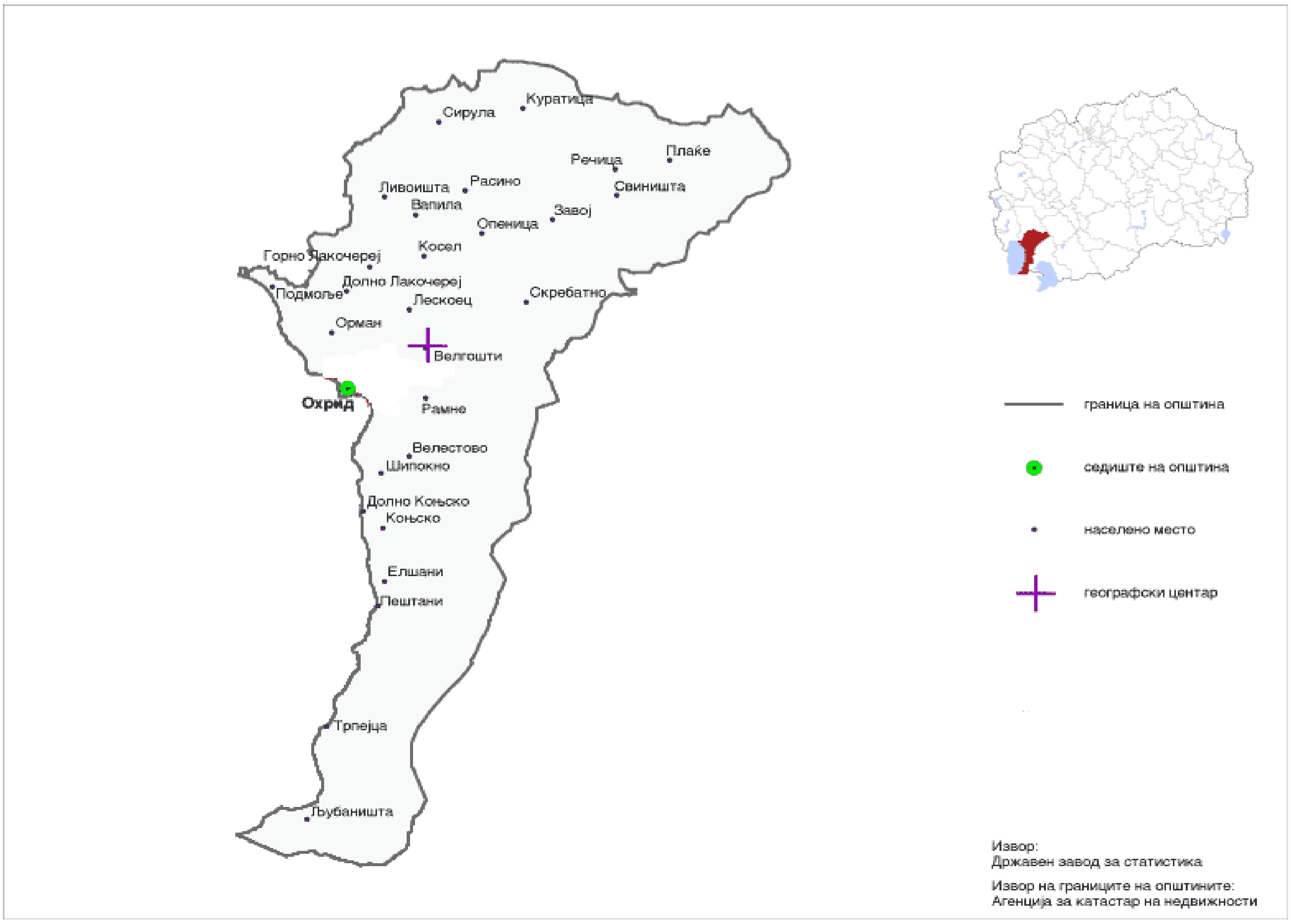

Љубаништа

Љубаништа

Љубаништа (Македонија)

Координати 40°55'00" СГШ 20°46'59" ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	171 жит.

Плажата во кампот Љубаништа

Селото Љубаништа се наоѓа на источниот брег на Охридското Езеро, јужно од градот Охрид. Љубаништа е стара населба. Прв пат се споменува во 1582 година, кога тука живееле 70 христијански домаќинства. Постои предание дека за време на османлиското ропство селото било чифлик на познатиот Џеладин-бег од Охрид. Бегот подоцна го поклонил селото на манастирот Св. Наум, а жителите ја обработувале манастирската земја како исполџии.

Трпејца

Трпејца (Македонија)

Координати 40°57'59" СГШ 20°46'59" ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	303 жит.

Селото Трпејца е сместено во подножјето на планината Галичица, во една природна вдлабнатина меѓу карпите на источниот брег од Охридското Езеро, на надморска височина од 695 - 750 метри. Трпејца се наоѓа 25 km оддалеченост јужно од Охрид, во крајниот јужен дел на истоимената општина, а покрај селото минува патот Охрид - Св. Наум.

Трпејца е многу старо село со богата историја, за што сведочат остатоците од минатото. Меѓу народот се верува дека името на селото потекнува од зборот *трпеза*, кои во време на верските празнувања биле поставувани крај некогашната тврдина, која се наоѓала на возвишението Осој (1006 м.) јужно од селото. Со векови, православното христијанство е традиционалната религија. Најстарата зачувана црква е „Св. Богородица Заумска“ од 14-тиот век. Неодамна е обновена и старата селска црква „Св. Никола“. Во селото Трпејца работи основно училиште до IV одделение, а работат и повеќе услужни објекти.

Пештани

Пештани (Македонија)

Координати 41°00′55″ СГШ 20°48′32″ ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	1326 жит.
Пошт. бр.	6323

Селото Пештани се наоѓа во подножјето на планината Галичица, на источниот брег на Охридското Езеро, 12 km јужно од градот Охрид, и се наоѓа на патот од Охрид за Свети Наум.

Пештани е опкружено со прекрасна природа. На запад се наоѓа Охридското Езеро, а над населбата се издигнува планината и национален парк Галичица.

Многу значајна е пештерската црква Света Богородица(пештанска), а Св. Богоридица е заштитничка на селото. Во самото село Пештани и во неговата околина има седум цркви: Св. Врачи, Св. Ѓорѓија, Св. Никола, Св. Петка, Св. Никола, Св. Троица и Св. Богородица. Од уметнички аспект најзначајна секако е Св. Богородица која воодушевува со својот фрескоживопис. Во близината на Пештани се наоѓало и наколно живеалиште од неолит.

Во Пештани се наоѓа и централното основно училиште „Св. Наум Охридски“ од 1-9 одд. во кое доаѓаат ученици од околните села.

Пештани располага со бројни сместувачки капацитети меѓу кои најголем е хотелот „Десарет“. Постојат голем број ресторани во кои може да се пробаат врвни национални јадења и риба подготвена на автентичен локален начин, да се ужива во специјалитетите на врвните кулинарски мајстори и сето тоа залеено со квалитетни домашни вина. Бројните кафе барови го прават ноќниот живот на туристите во Пештани богат и интересен и нудат добра забава и во доцните ноќни часови.

Елшани

Елшани (Македонија)

Координати 41°01′31″ СГШ 20°48′48″ ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	590 жит.
Надм. височина	870 м
Портал	Елшани

Поглед на Елшани од месноста Вршек

Елшани се наоѓа на 10 км јужно од градот Охрид. Основниот дел од селото е сместен на 850 - 950 метри надморска височина, на неколку стотици метри од Пештани и од брегот на Охридското Езеро. Новата придружна населба Елешец започнува на езерскиот брег, на 700 м.н.в.

Со векови, православното христијанство е традиционалната религија, а датирањето на најстарата црква оди дури во 1408 година. Во селото постојат две цркви: Соборната црква „Св. пр. Илија“ (обновена во 1859; насликана во1944) и „Св. мч. Мино“ (изградена во 1994). Во средиштето на селото се наоѓа спомен-чешмата „Клајнец“ на која врз мермерна плоча се запишани имињата на паднатите борци од НОАВ. Во Елшани можат да се видат остатоци од старата селска архитектура.

Во селото постои 4-годишно основно училиште, кое работи во рамките на училиштето „Св. Наум Охридски“ од Пештани.

Елшани е опкружено со територијата на Националниот парк „Галичица“, а во непосредна близина е Охридското Езеро. Елшани е извонредна почетна точка за планински прошетки или искачување по карпи во Националниот парк Галичица. Од друга страна, разгранетата мрежа од патеки, тесни селски улици и локални неоптоварени патишта се идеални за пешачење, трчање или велосипедизам.

Шипокно

Селото Шипокно е планинско село, со неколку стари куќи. Според пописот има само 5 жители. Во селото е спроведена електрична енергија но нема водовод и канализација. Со вода се снабдуваат од заедничка чешма во селото.

Поради немање услови за пристоен живот, жителите го напуштиле селото и во најголем број се доселиле во пониските делови, формирајќи ја населбата Св. Стефан. Денес во селото постојано живеат двајца жители.

Велестово

Од Охрид, селото Велестово е одалечено 4 до 5 км. Се оди по асвалтиран пат. Местоположбата на селото од каде има прекрасен поглед на езерото и градот Охрид придонеле ова село да биде атрактивно за купување на земја и изградба на современи викенд куќи. Секоја година тука се одржува поетски уметнички собир под отворено небо и му се посветува на оригинален, интелектуален, современ поет. Поетската ноќ во Велестово има и изложба на скулптури и за уметниците е инспиративна средба чија вредност е во нејзината неинституционалност и спонтаноста. До сега се одржани преку 20 средби.

Рамне

Селото Рамне е оддалечено од Охрид 4-5 км во источен правец. Селото е сместено на зарамнета варовничка тераса на северозападната падина на планината Галичица, поради што (најверојатно) го добило и своето име. Во селото и неговата непосредна околина има повеќе карстни извори наречени: Летница (или Стара Вода), Поник, Ливадиште, Горни и Долни Бунари. Варовничкиот состав на земјиштето овозможува изобилство од вода и доста силен и поволен водостој на селската чешма, кој овозможува покрај за пиење, водата да се користи и за наводнување преку летото. Рамне спаѓа во редот на најстарите села во Охридско. Најверојатно е основано во раниот среден век, за што сведочи и напишаниот Рамненски (Болоњски) псалтир од овој период.

Долно Коњско

Долно Коњско (Македонија)

Координати 41°03'03" СГШ 20°48'46" ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	551 жит.

Глетка на Долно Коњско од водите на Охридското Езеро

Долно Коњско се наоѓа јужно од градот Охрид, над патот Охрид - Св. Наум и во непосредна близина на Охридското Езеро. Оваа населба е оддалечена на 5 км од градот Охрид. Историјата на Долно Коњско започнува со доселувањето на неговите жители од старото Коњско, кое сега е речиси напуштено. До средината на 20-тиот век, просторот на кој сега се наоѓа населбата претставувал каменест и сув рид на кој за брзо време била подигната денешната населба.

Горно Коњско

Коњско (Македонија)

Координати 41°03'00" СГШ 20°48'48" ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	22 жит.

Коњско е сместено на едно високо издигнато плато на западните падини од планината Галичица. На север, селскиот атар се граничи со атарот на селото Шипокно, а на југ со атарот на селото Елшани. На источната страна се издига гребенот на планината Галичица, додека од западната страна се наоѓа Охридското Езеро. Веднаш под селото на планинската падина сè до самиот брег на Охридското Езеро и патот кој води кон Пештани и манастирот „Свети Наум“ е изградена туристичката населба Долно Коњско со голем број на хотели, одморалишта, сместувачки капацитети, приватни викенд-куќи и вили и угостителски објекти.

За постанокот на селото Коњско тешко дека ќе можеме да дадеме конкретен одговор заради оскудните податоци. Можно е селото да го добило името Коњско, бидеќи основната дејност со која се занимавале жителите било сточарството: овци и коњи. Во селото дејствува храмот посветен на „Св. мч. Мино“ околу кој се наоѓаат селските гробишта. Училиштето е целосно запуштено.

Рача

Селото Рача се наоѓа на 2 км. оддалеченост од Охрид, веднаш над патот кој води од Охрид за Св. Наум. Ова село е едно од поголемите села на територијата на Националниот Парк Галичица и брои 1034 жители. Голем дел од жителите се со потекло од Велестово, доселени тука, поради близината на градот и подобрите услови за живот. Низ селото поминува Рачанска река чии води се влеваат во Охридското Езеро.

Во осумдесеттите години кога Охрид и Охридско бил посетуван од поголем број странски туристи, најмногу Холандски, жителите од Рача и Велестово ја покажувале својата гостопримливост со нудење услуги за прошетка на туристите низ планината на своите магариња и послужување на специјалитети на народната кујна. Најголем број од жителите на Рача својот работен ангажман го остваруваат во градот Охрид и околните туристички објекти. Дел од домаќинствата кои се поблиску до патот кој води за Св. Наум, за време на летната туристичка сезона, издаваат легла и апартмани за приватно сместување. Некои домаќинства имаат изградено нови објекти за таа намена или ги адаптирале куќите во кои живеат.

Велгошти

Велгошти (Македонија)

Координати 41°07'57" СГШ 20°50'12" ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	3060 жит.
Надм. височина	721 м

Велгошти се наоѓа на подножјето на планината Исток и е познато по природната околина. Поголемиот дел од населеното место е расположено на падините и во подножјето на ридовите: „На пљуска“, „Горни лозја“, „Црвени Камчиња“, „Олмец“, „Костење“, и „Чардак“. На запад, југозапад и на североисток селото е отворено кон Охридската Котлина. Над селото се наоѓа манастирот Св. Петка. Уште погоре во планината се наоѓаат црквите Св. Илија и Св. Никола. Од центарот на Охрид до центарот на Велгошти има 2,5 км. Всушност денеска Велгошти е споено со Охрид преку улицата "Илинденска" Како граница со Охрид е мостот на реката суводолица Сушица.

Со патот Охрид-Ресен-Битола т.е. со улицата 15-ти Корпус Велгошти исто така се поврзува со градот преку "Вис" или "На Вис" . Во селото постои основното училиште „Живко Чинго“ и детска градина „Јасна Ристеска“.

Подетални информации: http://mk.velgosti.com/istorija.html

Лескоец

Лескоец (Македонија)

Координати 41°09'01" СГШ 20°49'41" ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	2595 жит.

Панорама на Лескоец

Селото Лескоец се наоѓа на 4,1 км. оддалеченост од Охрид и во моментов претставува приградска населба на градот Охрид, со развиена индустриска зона и голем број на мали и средни капацитети. Селото брои 2595. Најголем број од денешното население во Лескоец потекнува од планинските села во некогашната коселска општина, мигрирајќи во текот на 70 и 80 тите години на минатиот век како работна сила во големите индустриски капацитети во близина на Лескоец. Позначаен културно-историски споменик е Црквата „Св. Спас“ - стара црква, изградена во 1462 година.

Долно Лакочереј

Долно Лакочереј

Долно Лакочереј (Македонија)

Координати 41°09'32" СГШ 20°47'44" ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	728 жит.

Селото Долно Лакочереј се наоѓа во северниот дел од Охридската котлина, во подножјето на ридот Градиште (936 м.) што претставува дел од планинскиот масив Копарница што ја дели Охридската од Струшката котлина. Се наоѓа на 5 km северно од градот Охрид и се надоврзува на градот веднаш после населбата Радојца Новичиќ, на надморска висина од 698 м. Од западната и северната страна селото е заградено со ридесто земјиште, а од источната и јужната страна се простира Охридското поле.
Селото е од збиен тип со издолжен облик во насока север-југ, што е како резултат на конфигурацијата на теренот, и е поделено на три маали: Горна, Средна и Долна маала. Во последните години селото и брзо се проширува кон југоисток, вдолж патот и целосно е споено со градот.
Од објектите што се во селото се истакнува Задружниот дом изграден уште во 1948 година со доброволно ангажирање на жителите од селото.Во приземјето од истиот денес е сместена современа фабрика за конзервирање на зеленчук МАЕМИ од Охрид.Истата почна со работа во 2001 година. Задружниот дом(Културен центар Македонија-реновиран во 2007 година) располага со современа културно уметничка сала за потребите на жителите од селото во која се одржуваат свечености за време на православните празници, како и современа кујна и канцеларија.
Има две училишни згради од кои едната е постара и изградена е во 1929 година и се користи за потребите на месната заедница(целосно е реновирана во 2002 година), а новата зграда е изградена во 1966 година(целосно реновирана во 2001) во кое се изведува настава за основно образование.
Во Горна Маала е и селската црква „Св. Недела“ која е обновена во 1974 година врз темелите на постара црква.Во непосредна близина на црквата се наоѓа изворот Милигоец.

Горно Лакочереј

Горно Лакочереј (Македонија)

Координати 41°10'06" СГШ 20°48'18" ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	515 жит.

Манастирот „Св. Спас“ во Горно Лакочереј во почетокот на XX век

Селото Горно Лакочереј е сместено во Охридската Котлина, 9 km северно од градот Охрид. Претставува современа селска населба ...

Скребатно

Селото Скребатно се наоѓа на 11,2 км. оддалеченост од Охрид. Скребатно е едно од најуредените излетнички места во Македонија и сигурно најуредено место без приватен сопственик кој би имал профит од неговата посетеност. Скребаштани кои во минатото го напуштиле селото и се иселиле во Лескоец, Охрид па и подалеку, на нивното родно место, посебно на црковниот имот кои тие го викаат Манастир на 28 август (голема Богородица) во селото го одржуваат голем спектакуларен собир на граѓани во чест на овој голем Христијански празник. Учествуваат огромен број на верници од целиот свет. Интересно е да се напомене дека црквата дава ручек за сите присутни кои се поседнати на големата ливада до самата црква, во тредиционален прибор за јадење.

Вапила

Познато е преданието дека старото село Вапила за време на турското владеење било уништено, меѓутоа не се знае кој ја уништил старата населба. Денешната населба настанала во првата половина на XIX век (околу 1830 година), која ја основале три словенско-христијански домаќинства.

Ливоишта

Селото Ливоишта се наоѓа на 11,2 км. оддалеченост од Охрид

Подмоље

Подмоље (Македонија)

Координати 41°09′39″ СГШ 20°45′07″ ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	331 жит.

Расино

Расино (Македонија)

Координати 41°12′15″ СГШ 20°51′32″ ИГД

Општина	Општина Охрид

Сирула

Сирула (Македонија)

Координати 41°14'04" СГШ 20°50'40" ИГД

Општина	Општина Охрид

Во селото Сирула постои црква „Св. Никола" - реконструирана и осветена на 20 мај 2005 година од страна на Митрополитот г. Тимотеј. Фрескоживописот е дело на уметникот Драган Ристески од Охрид.

Археолошки локалитети:

- Горна Црква - средновековна црква;
- Свети Никола - средновековна црква и некропола;

Косел

Косел (Македонија)

Координати 41°10'27" СГШ 20°50'08" ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	586 жит.
Пошт. бр.	6000
Надм. височина	750 м

Во југозападниот дел на Република Македонија во дел од Охридската Котлина се наоѓа селото Косел. Селото се наоѓа на 7 км северно од Охрид, на регионалниот пат Охрид - Битола, на Коселска река. Традиционално се дели на две маали - Горни и Долни Косел.

Во периодот од 1996 до 2005 во Косел самостојно егзистира општина Косел. Во оваа општина спаѓаа селата: Косел, Куратица, Вапила, Ливоишта, Сирула, Расино, Скребатно, Опеница, Завој, Свиништа, Речица и Плаќе.

Сулфатарата “Дувало” претставува активна поствулканска појава која се наоѓа во непосредна близина на селото Косел, недалеку од Охрид. Има изглед на минијатурен кратер со пречник од 0,5 м и длабочина од 30 см. Од отворот избиваат гасови на јаглен диоксид и сулфур водород заради што оваа појава во исто време е и мофета и сулфатара. Претставува последен знак на изумирање на некогашна вулканска активност.Сулфатарата Дувало во Косел е поствулканска појава една од ретките од ваков вид во овој дел на Европа. Со самиот ваков карактер сулфатарата преставува природен феномен, поради што во 70-тите од страна на Собранието на Општина Охрид добила статус на природна реткост.

Плаќе

Селото Плаќе е сместено на југозападните падини на Плакенска Планина, на надморска височина од 1350 метри и е највисоко населено место во Општината Охрид. Од градот Охрид е оддалечено 23 км. Селото располага со електрична мрежа меѓутоа не и со селски водовод. Прекрасните пасишта, потоци и шуми на Плакенска планина се предуслов за развиено сточарство посебно одгледување на овци во селото. Традицијата на производство на овчото сирење ја продолжуваат неколку семејства кои во овој момент располагаат со стада преку 1500 овци. До селото се стигнува преку Прентов Мост и Речица. Асфалтниот пат од Речица до Плаќе е недовршен за уште 2 км.

Куратица

Куратица (Македонија)

Координати 41°14'31" СГШ 20°53'26" ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	326 жит.
Надм. височина	1080 м
Портал	Куратица

Селото Куратица се наоѓа на 20 километри североисточно од Охрид или на 5 км. северно од патот Охрид — Ресен. Сместено е во пазувите на планинскиот масив Мазатар (Бајрак 1635 м) на надморска висина од 1100 метри. Селото е расположено во тесна карстна долина. Заради конфигурацијата на теренот селото има издолжен облик во насока северозапад — југоисток и спаѓа во селата со збиен тип на куќи, со мали дворишта. Се дели на три краеви: Горна Маала, Долна Маала и Средна Маала. Во Долна Маала се наоѓа селската црква Св. Никола пред чиј влез е заедничката гробница на загинатите борци во Народноослободителната војна од ова село. Во секојдневниот говор кај месното население и во целото охридско подрачје, селото се нарекува со името „Курајца" или „Кураица", а поретко и „Куратица". Засега најстар пишан документ за името на селото претставува Опширниот пописен тефтер за Охридскиот санџак од 1582 година. Ако се има предвид конфигурацијата на теренот каде што е сместено селото Куратица постои можност, овој дел, во периодот на доселувањето на Словените да претставувал посебна област или жупа. Оттаму сметаме дека името на селото Куратица значи „мала жупа" или „жупица".
www.kuratica.eu

- Црква „Св. Никола“ - изградена во 1937 година, Црква „Св. вмч. Димитрија“ ,Црква „Успение на Пресвета Богородица“ - , Црква „Св. Симеон“

Речица

Речица (Македонија)

Координати 41°12'48" СГШ 20°56'29" ИГД

Општина	Општина Охрид

Селото Речица се наога во подножјето на планината Мазатар, која е дел од Плаќенска планина.Расположено е во долината на Коселска река на надморска висина од 950 м.Од Охрид е одалечено 18км и се наоѓа северо-источно во правец на патот Охрид-Ресен. Селото Речица е сместено во аголот каде се спојуваат Коселска река и малата река која доаѓа од Мазатар. Селото Речица од северо-запад е оградено со планината Стогово,од север со планината Мазатар,од исток со Кастро гумно,а од југ со ридот каде се наоѓа селото СвиништаСелото си го добило своето име Речица бидејќи е сместено покрај поголем број на реки.Во селото Речица од како се знае живее Македонско население со православна вероисповед. Во селото има стара црква посветена на Св.Ѓорѓи која е изградена во 14век.Покрај оваа црква околу селото има стари гробишта и свети места.Местото викано св.Врачи,во местото Мокреш има урнатини од манастир,во местото викано Полце има остатоци од населба и црква. На 14 ноември на празникот Кузман и Дамјан(Св.Врачи)новоизградената црква за сите верници служи ручек.Во атарот на селото Речица има идеални услови за спортски лов и риболов.
Во атарот на селото Речица подигнат е споменик на војводата Аргир Маринчев.

Свиништа

Свиништа (Македонија)

Координати 41°12'11" СГШ 20°56'34" ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	64 жит.
Надм. височина	1192 м

Селото Свиништа се наоѓа на 20 километри североисточно од градот Охрид, во преминот Bukovo меѓу Плакенска и Петринска Планина, на патот Охрид-Ресен.Познато е по обилните Свинишки извори на питка планинска вода и по Валавиците еден од најстарите начини на перење во студените речни води.

Завој

Завој (Македонија)

Координати 41°11'27" СГШ 20°54'29" ИГД

Општина	Општина Охрид
Население	12 жит.

Завој е едно од најстарите села во планинските области на Охридскиот регион. Селото лежи на падините на планината Петрино, на патниот правец Охрид – Ресен, во близина на планинскиот премин Буково. Од градот Охрид е оддалечено 15 км. Старите селски куќи се сеуште зачувани со традиционална селска архитектура. Најголем дел од жителите се иселени во Лескоец, Охрид и во други места во Републиката и надвор. Жителите кои денес опстануваат во селото се занимаваат со сточарство и органски произведен зеленчук и овошје.

Опеница

Опеница (Македонија)

Координати 41°10'57" СГШ 20°52'09" ИГД

Општина	Општина Охрид

Селото Опеница се наоѓа на 9 km североисточно од Охрид. Лежи во котлината на Плакенска река на магистралниот пат Охрид-Ресен-Битола.
Цркви:

- Црква „Св. Никола“ - Опеница
- Параклис „Св. Великомаченик Ѓорѓи“ - Опеница

2. Природни карактеристики

2.1. Географски карактеристики и местоположба

Општината Охрид се наоѓа во југозападниот дел на Република Македонија и е лоцирана на североисточниот брег на Охридското Езеро, на надморска височина од 695 m. Сместена е помеѓу високите планини Јабланица и Мокра Планина од западната и Галичица од источната страна.

Општина Охрид зафаќа површина од 389,93 km2, со вкупно 28 населени места и население од 55.749 жители.Таа се граничи со општините Дебарца и Ресен, а на југ со Р. Албанија.

3. Рурална област на Општина Охрид , местоположба, граници

3.1. Клима и релјеф,

Климатски карактеристики

Охридско-преспанскиот регион се карактеризира со умерено континентална клима, која се карактеризира со модифицирање на климатските општи карактеристики, додека огромните водни природни акумулации, Охридското и Преспанското Езеро,се посебни климатски модификатори кои одредуваат посебен режим на некои метеоролошки елементи.

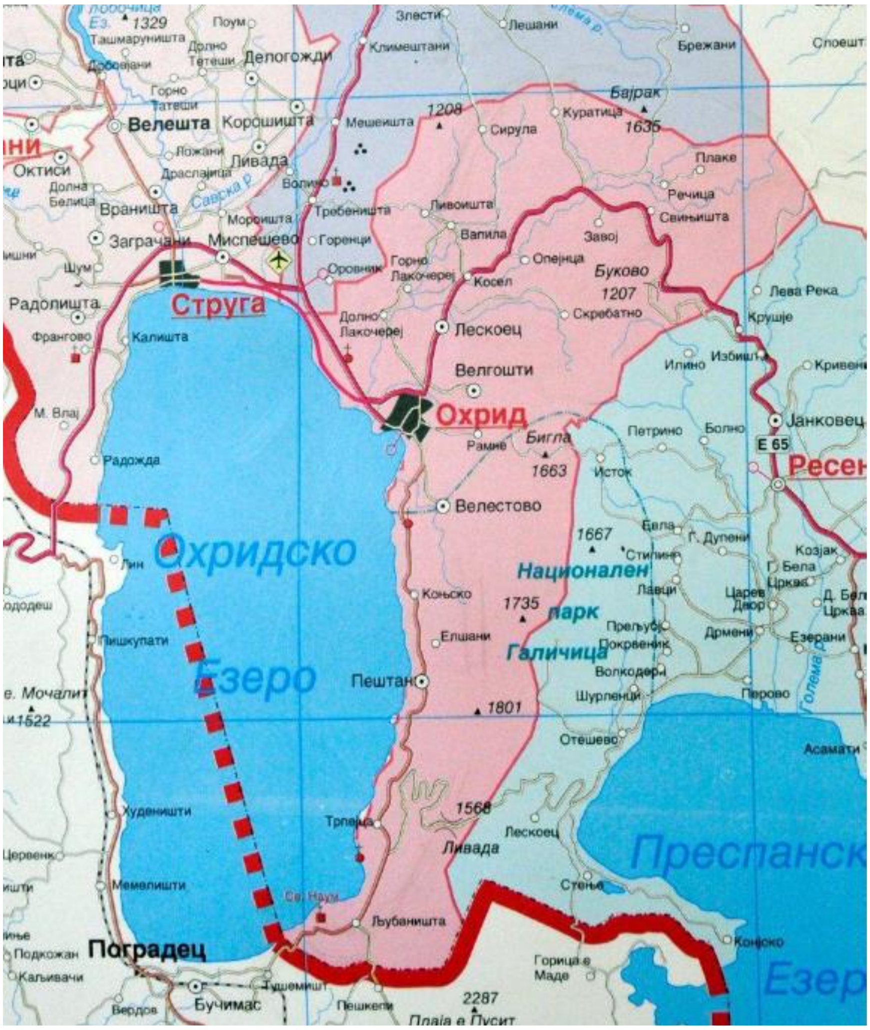

Релјеф:

Охрид, со поширокото окружување, зафаќа простор претставен со разнолик релјеф: рамнински и ридско-планински. Рамничарскиот простор го сочинува Охридското поле настанато како и самата котлина со тектонско спуштање долж раседите кои водат во подножјето на планината Галичица на надморска височина од 695 m до 700 m.

Релјефот на Охридскиот рурален регион е регион е изразито планински и во еден дел котлински (Охридското поле. Преовладуваат високи планини, Галичица и Плакенска планина

4. Сообраќајна поврзаност

Низ територијата на Општина Охрид поминуваат следните **магистрални патишта кои ги поврзуваат и руралните области:**

- Магистрален пат М4 Охрид - Кичево - Скопје со должина од 176 km;
- Магистрален пат М5 Охрид - Битола - Скопје со должина од 235 km.

Низ територијата на Општина Охрид поминуваат следните **регионални патишта:**

- Регионален пат Р 501, Охрид - Свети Наум, 29 km;

- Регионален пат Р 420, Охрид - Струга, 14 km.

Во изминатиот период од 50 години со локални асфалтирани патишта се поврзани сите селски заедници во Општината Охрид со исклучок на недовршениот крак на локалниот пат од селото Речица до Плаќе. Со асфалтни локални патишта се поврзани: Вапила, Ливоишта, Скребатно, Долно и Горно Лакочереј, Орман, Куратица, Речица, Свињишта, Завој, Коњско, Велестово, Елшани, Велгошти, Рамне...

Аеродромот „Свети Апостол Павле“ се наоѓа на 9 km од градот Охрид, на магистралниот пат Струга-Кичево-Скопје.
Општина Охрид со соседната Општина Струга, се поврзува и преку водениот сообраќај. Маршрутите се Охрид - Струга и Охрид - Радожда.

5. УНЕСКО

При разгледувањето на стратегиите, приоритетите и развојните планови и проекти во руралните области на Општина Охрид, во предвид беше земен и податокот што голем дел од територијата на Општина Охрид припаѓа и во границите на Светското природно и културно наследство под заштита на УНЕСКО.

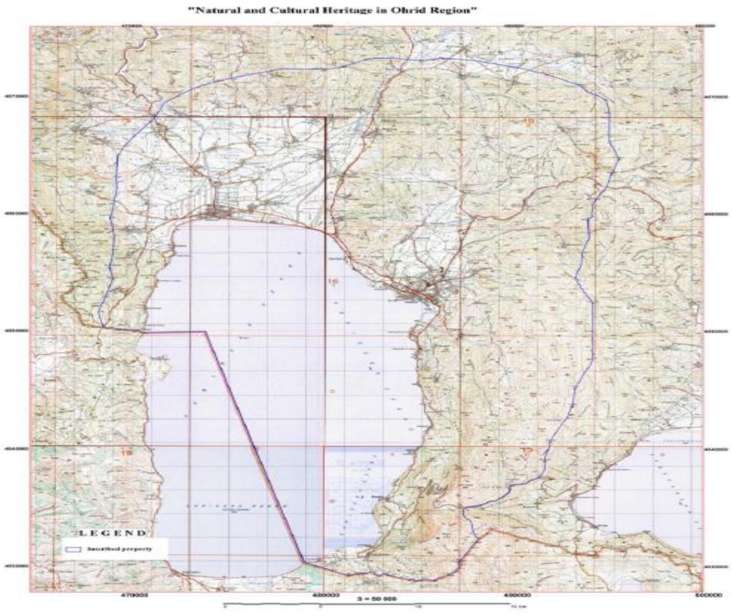

Ревидирани граници на заштитената зона под УНЕСКО
Природно и Културно наследство на Охридскиот Регион

НАЦИОНАЛЕН ПАРК ГАЛИЧИЦА

Националниот парк зафаќа површина од 25 000 ха, од кои околу 11 % е приватна сопственост. Најниска точка е нивото на Охридското Езеро 695 м.н.в. и нивото на Преспанското Езеро 850 м.н.в., а највисока врвот Магаро 2255 м.н.в. Планината Галичица има развиен рељеф со длабоки долови и стрмни падини кон двете езера. Поради рељефните карактеристики, единствениот масив на Галичица поделен е на четири засебни делови.

Територијата на паркот се протега на две општини Охрид и Ресен, во чии граници се вкупно 18 села од кои 14 во Охридска и 4 села во Ресенска општина. На Охридската страна на паркот се селата: Елшани, Коњско, Трпејца, Љубаништа, Пештани, Рача, Велестово, Рамне, Шипокно и населбите: Лагадин, Долно Коњско, Исток, Елешец и Св.Стефан.

6. Природни ресурси и капацитети

Шуми во Општина Охрид

Шуми во Општина Охрид	Шумско-стопанска единица	Нискостебл ести шуми (ha)	Високостеб лести шуми (ha)	Шумски култури (ha)	Вкупно (ha)
1	„Мазатар“	1 747	838,3	323,4	2 908,7
2	„Буково“	6 925	959	28,4	7 912,4
3	„Галичица“-1	8 163,8	70,5	68,5	8 302,8
ВКУПНО	Општина Охрид	16 835,8	1 867,8	420,3	19 123,9

Подрачјето на Општината располага со релативно голем фонд на обработлива земја во чија структура преовладува плодно земјиште. Вкупното расположливо земјиште и површини кои се користат за земјоделство, дадени се во следната табела:

Вкупно расположиво земјиште и површини за Земјоделство						
Број на индивидуални земјоделски стопанства	Вкупна расположива површина на земјиштето во хектари	Вкупно користено земјиште	Сопствено земјиште	Земено на користење од други	Дадено на користење од други	Број на одвоени делови на користено земјиште
3137	**2395**	**1845**	**1764**	**126**	**27,8**	**8349**

Плодно и неплодно земјиште во Општина Охрид		
	До 1970 год.	*Во 2010 год.*
Промена на површини на плодно и неплодно земјиште	Под житни култури 5-6000 ha Лозови насади 3.000 ha Овошни насади 250- 300 ha Тутун крупнолисен 150 ha Тутун ситнолисен 300 ha Фуражни култури 1000 ha Градинарски култури 500 ha	Под житни култури 4,95 ha Лозови насади 550 ha Овошни насади 1500 ha Тутун нема Фуражни култури 550 ha Градинарски култури 150 ha

***Извор**:
Државен Завод за статистика и податоците од Пописот на земјоделско земјиште од 2007 годин

Вкупно користено земјоделско земјиште/ha	Ораници, бавчи и куќни градини	Ливади	Пасишта	Овоштарници	Лозја	Расадници
1845,20	1081,44	215,07	94,93	267,26	185,13	1,36

Вкупно користени ораници, бавчи и куќни градини/ha	Жита	Индустриски растенија	Фуражни растенија	Зеленчук	Ароматични Медицински раст.	Цвеќе и украсни растенија	Семе и расад	Угари и други незасеани ораници и бавчи
1081,44	670,30	1,18	192,08	160,01	1,52	12,16	0,16	44,03

Вкупна површина на жита/ha	Пченица	Пченка	Јачмен	Ориз	Други жита
670,30	408,03	164,91	83,17	0,38	13,81

Вкупна површина на индустриски растенија/ha	Соја	Сончоглед	Маслодајна репка	Тутун	Шеќерна репка	Други индустриски растенија
1,18	0,44	0,14	-	-	-	0,60

Вкупна површина на фуражни растенија/ha	Добиточна репка	Луцерка	Детелина	Пченка за зелена маса	Фуражни Смески	Други фуражни растенија
192,08	1,30	110,46	42,92	1,13	10,58	25,59

Вкупна површина под зеленчук/ha	Домати	Пиперки	Краставици	Грав	Компир	Кромид	Лук	Морков	Зелка	Лубеници	Дињи	Јагоди	Друг зеленчук
160,01	20,34	30,20	4,42	30,90	43,05	5,12	2,04	2,81	5,38	0,01	0,07	4,96	10,69

Површина третирана со ѓубрива и средства за заштита на растенијата

Површина третирана со:			Површина третирана со средства за заштита на растенијата, ha		
Минерални ѓубрива	Органски ѓубрива	Хербициди	Инсектициди	Фунгициди	Родентициди
971,84	250,37	430,44	1047,36	823,84	480

Наводнувана површина

Вкупен бр.на инд.земјоделски стопанства што вршат наводнување	Наводнувана површина, ha								
	Вкупно	Жита	Индустриски култури	Зеленчук	Фуражни култури	Овоштарници	Лозја	Ливади	Други
2297	640,25	141,20	8,13	139,30	37,70	230,45	20,04	50,81	12,61

Коњи, говеда, овци и кози

Коњи	Говеда	Овци	Кози
196	921	6512	1502

Свињи, живина, зајаци и пчелни семејства

Свињи	Живина	Зајаци	Пчелни семејства
3421	10 405	336	1867

Индивидуални земјоделски стопанства со:

Говеда	Коњи	Овци	Кози	Свињи	Живина	Зајаци	Пчелни семејства
301	178	92	305	1114	537	26	48

Објекти за сместување на добиток и живина, објекти за сместување на органско ѓубриво и др.објекти

Со објекти за сместување на добиток и живина				Со објекти за сместување на органско ѓубриво и др.објекти	
Објекти за крупен добиток	Објекти за ситен добиток	Со живинарници	Објекти за др.видови животни	За цврсто ѓубриво	За течно ѓубриво
508	890	240	9	41	2

Со објекти за сместување на земјоделски производи	Со објекти за сместување на други производи	Со објекти за сместување на земјоделски машини и опрема	Со Рибници	Со објекти за производство на печурки	Со стакленици	Со пластеници
463	135	87	-	-	7	29

Сопствена земјоделска механизација и опрема

Со едноосовински трактори	Со двоосовински трактори	Со комбајни за жито	Со машини за прибирање земјоделски производи	Со машини за сеење, садење и расад	Со други машини
340	349	7	51	85	248
Со опрема за наводнување	Со машини за молзење	Со гроздомелачки	Со друга опрема	Со транспортни возила	Со тракторски приколки
447	19	196	378	80	429

Објекти за сместување на земјоделски производи, пластеници и друго

Објекти за сместување на:	Земјоделски производи	Други производи	Земјоделски машини и опрема	Рибници	Објекти за производство на печурки	Стакленици	Пластеници
Површина $м^2$	25 938	7 010	4 580	-	-	615	15 975
Зафатнина $м^3$	81 021	17 688	11 809	-	-	1 200	-

Сопствена механизација и опрема- трактори

	Едноосовински	Двоосовински					
		Двоосовински	До 40 KW (до 54 КС)	41- 60 KW (55-82 КС)	61- 80 KW (83- 109 КС)	81-100 KW (110-136 KS)	Над 101 KW (над 137 KS)
Вкупно	352	359	304	28	11	14	2
До 10 години	65	40	33	5	2	-	-
11- 20 години	268	307	259	23	9	14	2

Сопствена механизација и опрема- останата

	Комбајни за жито	Машини за прибирање земјод. производи	Машини за сеење,садење и расад	Други машини	Опрема за наводнување	Машини за молзење	Гроздомелачи	Друга опрема
Вкупно	7	61	95	339	511	21	196	580
До 10 години	4	-	-	-	-	-	-	-
11- 20 години	1	-	-	-	-	-	-	-

	Тракторски Возила	Тракторски приколки
Вкупно	65	441
До 10 години	6	-
11-20 години	37	-

Објекти на стопанството:

Објекти за сместување на добиток и живина, органско ѓубриво и други објекти

Објекти за сместување на:	Крупен добиток	Ситен добиток	Живина	Други видови животни	Цврсто ѓубриво	Течно ѓубриво
Вкупен број	529	925	243	13	45	2
Од тоа со старост до 20 год	399	743	212	11	33	2

Објекти за сместување на:	Земјоделски производи	Други производи	Земјоделски машини и опрема	Рибници	Објекти за производство на печурки	Стакленици	Пластеници
Вкупен број	483	139	88	-	-	8	54
	411	115	81	-	-	6	49

Капацитет на објекти за сместување на добиток и живина, на објекти за сместување на органско ѓубриво и на другите објекти

Објекти за сместување на:	Крупен добиток	Ситен добиток	Живина	Други видови животни	Цврсто ѓубриво	Течно ѓубриво
Површина м^2	25 176	27 504	4 209	263	1 397	66
Зафатнина м^3	62 231	62 090	7 145	914	4 033	82

Општина Охрид располага со бројни, но за жал во најголем број случаеви недоволно искористени потенцијали. Земјиштето на ова подрачје е ридско планинско. каде што најмногу се застапени шумите, потоа обработливото земјиште и пасиштата. Во обработливото земјиште големиот дел е под културата- нива, додека знатно помал дел се овошни градини, ливади и лозја, а многу мал дел се градини.

Структурата на земјишниот фонд во руралните области на ниво на Општина Охрид е следна:

с. Љубаништа:

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
176.3 ha	2,7 ha	96,9 ha	7,2 ha	12,1 ha	817 ha	2529 ha	217,4 ha

с. Трпејца

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
205 ha			4,5 ha	4,1 ha	3,7 ha	806 ha	301 ha

с. Пештани

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
181 ha	0,6 ha	3,6 ha	20,1 ha	1 ha	5,9 ha	280 ha	130 ha

с. Елшани

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
233,5 ha		0,5 ha	9,1 ha	0,1 ha	871 ha	352,5 ha	250,6 ha

с. Коњско

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
323,1 ha		3 ha	23,5 ha	5,6 ha	780 ha	574,5 ha	303,7 ha

с. Рамне

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
148,1 ha		1,2 ha	8,4 ha	5,6 ha	1039,5 ha	634,5 ha	82,6 ha

с. Велестово

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
382,1 ha		4,6 ha	31,2 ha	7,5 ha	1603,5 ha	739,6 ha	207,9 ha

с. Велгошти

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште

203,7 ha	6,4 ha	100 ha	29,6 ha	19,6 ha	790,8 ha	584,7 ha	46,8 ha

с. Лескоец

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
238,7 ha	2,8 ha	42,9 ha	60,7 ha	6,0 ha	14 ha	233,3 ha	196,8 ha

с. Скребатно

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
383,3 ha	0,8 ha	1,6 ha	11,3 ha	10,7 ha	182 ha	740 ha	476,6 ha

с. Горно Лакочереј

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
375 ha	7,6 ha	35 ha	21,3 ha	16,1 ha	22,1 ha	336,4 ha	113,5 ha

с. Долно Лакочереј

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
206,4 ha	3,9 ha	150 ha	31,7 ha	0,3 ha	158,6 ha	351 ha	181 ha

с. Косел

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
197 ha	2,2 ha	89,1 ha	41,2 ha	1,6 ha	11,5 ha	336,2 ha	216 ha

с. Вапила

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
205,4 ha		11,3 ha	30,6 ha	21,6 ha	84,4 ha	312,7 ha	147,8 ha

с. Сирула

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
585,8 ha		0,9 ha	8,4 ha	15 ha	150 ha	1302 ha	301 ha

с. Ливоишта

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
288 ha		2,1 ha	15 ha	46 ha	10 ha	385,4 ha	41,5 ha

с. Куратица

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
662 ha	0,2 ha	0,9 ha	3,4 ha	15,4 ha	154,2 ha	1274 ha	226 ha

с. Речица

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно

							земјиште
190,4 ha		0,3 ha	1,6 ha	7,2 ha	14,3 ha	2,8 ha	119.9 ha

с. Плаќе

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
358,8 ha	1,2 ha		0,4 ha	12,4 ha	282,6 ha	1116.4 ha	147,3 ha

с. Свиништа

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
558,2 ha			2,3 ha	14,3 ha	23,8 ha	1837 ha	216 ha

с. Завој

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
406,4 ha	0,1 ha	1,0 ha	3,5 ha	28,3 ha	82 ha	997,7 ha	304 ha

с. Опеница

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
481,9 ha	0,1 ha	1,9 ha	10,1 ha	5 ha	43 ha	604,8,ha	516 ha

Руралните области во Општина Охрид изобилуваат со растителни видови со лековити својства (коприва, жалфија, мајчина душица, босилок, ајдучка трева, кантарион, перуника, глуварче и др.), и располагаат со богат воден потенцијал.

Кога станува збор за земјоделско производство – овоштарство, во руралните области , најзастапено е производството на јаболко, а мал дел од овоштарството опфаќа и производство на други видови овошни растенија и тоа: сливи, цреши, праски, јагоди. Во последниве години постои зголемен интерес за подигање на нови насади од цреша, затоа што за истата постои организиран откуп и висока откупна цена.

Автохтони сорти на овошје во руралните области во Општина Охрид е охридската цреша, а од зеленчук охридскиот домат – јабучар.

7. Население и трендови

Вапила				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**112**	**57**	**55**	**Total**
0-4	5	2	3	0-4
5-9	3	1	2	5-9
10-14	7	3	4	10-14
15 - 19	10	6	4	15 - 19
20 - 24	8	4	4	20 - 24
25 - 29	5	4	1	25 - 29
30 - 34	5	3	2	30 - 34
35 - 39	5	3	2	35 - 39
40 - 44	10	6	4	40 - 44
45 - 49	8	3	5	45 - 49
50 - 54	6	4	2	50 - 54
55 - 59	4	2	2	55 - 59
60 - 64	4	1	3	60 - 64
65 - 69	10	5	5	65 - 69
70 - 74	8	4	4	70 - 74
75 - 79	11	4	7	75 - 79
80 - 84	1	-	1	80 - 84
85 и повеќе	2	2	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Велгошти				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**3060**	**1535**	**1525**	**Total**
0-4	171	86	85	0-4
5-9	175	84	91	5-9
10-14	216	120	96	10-14
15 - 19	258	129	129	15 - 19
20 - 24	260	121	139	20 - 24
25 - 29	210	112	98	25 - 29
30 - 34	204	116	88	30 - 34
35 - 39	224	100	124	35 - 39
40 - 44	264	143	121	40 - 44
45 - 49	266	151	115	45 - 49
50 - 54	207	94	113	50 - 54
55 - 59	148	80	68	55 - 59
60 - 64	137	62	75	60 - 64
65 - 69	121	51	70	65 - 69
70 - 74	76	32	44	70 - 74
75 - 79	71	35	36	75 - 79
80 - 84	39	16	23	80 - 84
85 и повеќе	9	2	7	85 and over
Непознато	4	1	3	Unknown

Велестово				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**53**	**25**	**28**	**Total**
0-4	4	3	1	0-4
5-9	3	1	2	5-9
10-14	1	1	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	1	-	1	20 - 24
25 - 29	3	-	3	25 - 29
30 - 34	7	5	2	30 - 34
35 - 39	4	2	2	35 - 39
40 - 44	2	2	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49
50 - 54	3	1	2	50 - 54
55 - 59	1	-	1	55 - 59
60 - 64	5	2	3	60 - 64
65 - 69	6	1	5	65 - 69

Горно Лакочереј				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**515**	**257**	**258**	**Total**
0-4	26	13	13	0-4
5-9	19	11	8	5-9
10-14	48	29	19	10-14
15 - 19	46	19	27	15 - 19
20 - 24	38	21	17	20 - 24
25 - 29	26	15	11	25 - 29
30 - 34	23	8	15	30 - 34
35 - 39	50	22	28	35 - 39
40 - 44	41	25	16	40 - 44
45 - 49	40	23	17	45 - 49
50 - 54	29	15	14	50 - 54
55 - 59	19	10	9	55 - 59
60 - 64	26	12	14	60 - 64
65 - 69	35	10	25	65 - 69

70 - 74	4	3	1	70 - 74
75 - 79	6	3	3	75 - 79
80 - 84	2	-	2	80 - 84
85 и повеќе	1	1	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

70 - 74	24	15	9	70 - 74
75 - 79	13	5	8	75 - 79
80 - 84	9	3	6	80 - 84
85 и повеќе	3	1	2	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Долно коњско

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**551**	**277**	**274**	**Total**
0-4	32	16	16	0-4
5-9	37	19	18	5-9
10-14	34	16	18	10-14
15 - 19	39	16	23	15 - 19
20 - 24	52	29	23	20 - 24
25 - 29	34	16	18	25 - 29
30 - 34	47	22	25	30 - 34
35 - 39	43	27	16	35 - 39
40 - 44	52	27	25	40 - 44
45 - 49	31	19	12	45 - 49
50 - 54	28	16	12	50 - 54
55 - 59	24	10	14	55 - 59
60 - 64	29	10	19	60 - 64
65 - 69	34	14	20	65 - 69
70 - 74	16	8	8	70 - 74
75 - 79	11	7	4	75 - 79
80 - 84	4	2	2	80 - 84
85 и повеќе	3	2	1	85 and over
Непознато	1	1	-	Unknown

Елшани

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**590**	**308**	**282**	**Total**
0-4	44	24	20	0-4
5-9	40	25	15	5-9
10-14	36	18	18	10-14
15 - 19	27	19	8	15 - 19
20 - 24	50	26	24	20 - 24
25 - 29	33	16	17	25 - 29
30 - 34	57	27	30	30 - 34
35 - 39	42	26	16	35 - 39
40 - 44	42	25	17	40 - 44
45 - 49	42	23	19	45 - 49
50 - 54	27	13	14	50 - 54
55 - 59	30	11	19	55 - 59
60 - 64	33	18	15	60 - 64
65 - 69	32	15	17	65 - 69
70 - 74	31	14	17	70 - 74
75 - 79	17	6	11	75 - 79
80 - 84	6	2	4	80 - 84
85 и повеќе	1	-	1	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Завој

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**12**	**5**	**7**	**Total**
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	-	-	-	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	-	-	-	30 - 34
35 - 39	-	-	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49

Коњско

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**22**	**12**	**10**	**Total**
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	1	1	-	15 - 19
20 - 24	3	2	1	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	1	-	1	30 - 34
35 - 39	-	-	-	35 - 39
40 - 44	2	-	2	40 - 44
45 - 49	1	1	-	45 - 49

50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	-	-	-	55 - 59
60 - 64	1	-	1	60 - 64
65 - 69	3	1	2	65 - 69
70 - 74	4	2	2	70 - 74
75 - 79	4	2	2	75 - 79
80 - 84	-	-	-	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

50 - 54	1	-	1	50 - 54
55 - 59	3	2	1	55 - 59
60 - 64	3	2	1	60 - 64
65 - 69	2	1	1	65 - 69
70 - 74	-	-	-	70 - 74
75 - 79	4	2	2	75 - 79
80 - 84	1	1	-	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Косел

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**1369**	**695**	**674**	**Total**
0-4	50	25	25	0-4
5-9	67	37	30	5-9
10-14	84	46	38	10-14
15 - 19	97	48	49	15 - 19
20 - 24	77	51	26	20 - 24
25 - 29	67	36	31	25 - 29
30 - 34	76	39	37	30 - 34
35 - 39	86	43	43	35 - 39
40 - 44	104	62	42	40 - 44
45 - 49	83	40	43	45 - 49
50 - 54	70	33	37	50 - 54
55 - 59	59	30	29	55 - 59
60 - 64	91	44	47	60 - 64
65 - 69	120	58	62	65 - 69
70 - 74	105	42	63	70 - 74
75 - 79	89	43	46	75 - 79
80 - 84	31	12	19	80 - 84
85 и повеќе	13	6	7	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Куратица

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**326**	**164**	**162**	**Total**
0-4	22	9	13	0-4
5-9	15	6	9	5-9
10-14	17	12	5	10-14
15 - 19	32	15	17	15 - 19
20 - 24	26	19	7	20 - 24
25 - 29	20	11	9	25 - 29
30 - 34	16	7	9	30 - 34
35 - 39	19	10	9	35 - 39
40 - 44	30	19	11	40 - 44
45 - 49	21	11	10	45 - 49
50 - 54	11	5	6	50 - 54
55 - 59	12	6	6	55 - 59
60 - 64	12	6	6	60 - 64
65 - 69	24	10	14	65 - 69
70 - 74	21	7	14	70 - 74
75 - 79	19	6	13	75 - 79
80 - 84	6	4	2	80 - 84
85 и повеќе	3	1	2	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Рача

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**1043**	**536**	**507**	**Total**
0-4	52	25	27	0-4
5-9	62	36	26	5-9
10-14	68	32	36	10-14
15 - 19	71	36	35	15 - 19

Лескоец

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**2595**	**1304**	**1291**	**Total**
0-4	139	67	72	0-4
5-9	152	71	81	5-9
10-14	177	95	82	10-14
15 - 19	210	103	107	15 - 19

20 - 24	106	50	56	20 - 24
25 - 29	83	43	40	25 - 29
30 - 34	74	48	26	30 - 34
35 - 39	79	40	39	35 - 39
40 - 44	92	52	40	40 - 44
45 - 49	79	44	35	45 - 49
50 - 54	63	31	32	50 - 54
55 - 59	41	24	17	55 - 59
60 - 64	40	13	27	60 - 64
65 - 69	50	22	28	65 - 69
70 - 74	34	18	16	70 - 74
75 - 79	26	11	15	75 - 79
80 - 84	18	9	9	80 - 84
85 и повеќе	5	2	3	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

20 - 24	230	127	103	20 - 24
25 - 29	191	97	94	25 - 29
30 - 34	173	78	95	30 - 34
35 - 39	193	113	80	35 - 39
40 - 44	233	111	122	40 - 44
45 - 49	203	114	89	45 - 49
50 - 54	159	78	81	50 - 54
55 - 59	132	77	55	55 - 59
60 - 64	128	53	75	60 - 64
65 - 69	112	53	59	65 - 69
70 - 74	76	32	44	70 - 74
75 - 79	52	18	34	75 - 79
80 - 84	25	12	13	80 - 84
85 и повеќе	8	5	3	85 and over
Непознато	2	-	2	Unknown

Ливоишта

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**178**	**91**	**87**	**Total**
0-4	6	3	3	0-4
5-9	9	4	5	5-9
10-14	13	6	7	10-14
15 - 19	11	5	6	15 - 19
20 - 24	10	8	2	20 - 24
25 - 29	7	5	2	25 - 29
30 - 34	18	9	9	30 - 34
35 - 39	10	6	4	35 - 39
40 - 44	9	5	4	40 - 44
45 - 49	14	6	8	45 - 49
50 - 54	12	7	5	50 - 54
55 - 59	5	1	4	55 - 59
60 - 64	14	7	7	60 - 64
65 - 69	11	6	5	65 - 69
70 - 74	17	8	9	70 - 74
75 - 79	8	5	3	75 - 79
80 - 84	4	-	4	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 +and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Љубаништа

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**171**	**94**	**77**	**Total**
0-4	2	2	-	0-4
5-9	12	4	8	5-9
10-14	9	7	2	10-14
15 - 19	10	7	3	15 - 19
20 - 24	4	2	2	20 - 24
25 - 29	9	6	3	25 - 29
30 - 34	13	7	6	30 - 34
35 - 39	12	7	5	35 - 39
40 - 44	12	8	4	40 - 44
45 - 49	10	8	2	45 - 49
50 - 54	4	1	3	50 - 54
55 - 59	8	5	3	55 - 59
60 - 64	16	4	12	60 - 64
65 - 69	20	8	12	65 - 69
70 - 74	17	12	5	70 - 74
75 - 79	9	5	4	75 - 79
80 - 84	4	1	3	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Опеница

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**58**	**28**	**30**	**Total**

Орман

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**104**	**53**	**51**	**Total**

0-4	4	4	-	0-4
5-9	1	1	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	3	1	2	15 - 19
20 - 24	-	-	-	20 - 24
25 - 29	3	2	1	25 - 29
30 - 34	2	2	-	30 - 34
35 - 39	1	-	1	35 - 39
40 - 44	5	2	3	40 - 44
45 - 49	2	1	1	45 - 49
50 - 54	3	1	2	50 - 54
55 - 59	1	1	-	55 - 59
60 - 64	2	2	-	60 - 64
65 - 69	9	3	6	65 - 69
70 - 74	11	3	8	70 - 74
75 - 79	10	5	5	75 - 79
80 - 84	1	-	1	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

0-4	1	1	-	0-4
5-9	6	3	3	5-9
10-14	8	3	5	10-14
15 - 19	14	6	8	15 - 19
20 - 24	6	4	2	20 - 24
25 - 29	3	3	-	25 - 29
30 - 34	3	1	2	30 - 34
35 - 39	10	4	6	35 - 39
40 - 44	10	6	4	40 - 44
45 - 49	5	3	2	45 - 49
50 - 54	7	3	4	50 - 54
55 - 59	4	2	2	55 - 59
60 - 64	6	3	3	60 - 64
65 - 69	9	5	4	65 - 69
70 - 74	4	2	2	70 - 74
75 - 79	6	3	3	75 - 79
80 - 84	2	1	1	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Долно Лакочереј

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**728**	**371**	**357**	**Total**
0-4	35	19	16	0-4
9-May	35	19	16	9-May
14-Oct	33	14	19	14-Oct
15 - 19	64	36	28	15 - 19
20 - 24	60	29	31	20 - 24
25 - 29	51	29	22	25 - 29
30 - 34	47	27	20	30 - 34
35 - 39	35	19	16	35 - 39
40 - 44	57	23	34	40 - 44
45 - 49	60	32	28	45 - 49
50 - 54	56	27	29	50 - 54
55 - 59	25	17	8	55 - 59
60 - 64	30	13	17	60 - 64
65 - 69	41	19	22	65 - 69
70 - 74	54	26	28	70 - 74
75 - 79	35	15	20	75 - 79
80 - 84	6	5	1	80 - 84
85 и повеќе	4	2	2	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Пештани

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**1326**	**659**	**667**	**Total**
0-4	49	19	30	0-4
5-9	68	36	32	5-9
10-14	93	47	46	10-14
15 - 19	84	51	33	15 - 19
20 - 24	95	40	55	20 - 24
25 - 29	90	49	41	25 - 29
30 - 34	73	40	33	30 - 34
35 - 39	104	44	60	35 - 39
40 - 44	116	61	55	40 - 44
45 - 49	105	54	51	45 - 49
50 - 54	107	52	55	50 - 54
55 - 59	75	37	38	55 - 59
60 - 64	70	41	29	60 - 64
65 - 69	68	25	43	65 - 69
70 - 74	56	28	28	70 - 74
75 - 79	52	23	29	75 - 79
80 - 84	16	9	7	80 - 84
85 и повеќе	5	3	2	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Плаќе				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**4**	**2**	**2**	**Total**
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	-	-	-	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	-	-	-	30 - 34
35 - 39	-	-	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49
50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	-	-	-	55 - 59
60 - 64	2	1	1	60 - 64
65 - 69	2	1	1	65 - 69
70 - 74	-	-	-	70 - 74
75 - 79	-	-	-	75 - 79
80 - 84	-	-	-	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Подмоље				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**331**	**174**	**157**	**Total**
0-4	27	16	11	0-4
5-9	16	11	5	5-9
10-14	23	12	11	10-14
15 - 19	20	12	8	15 - 19
20 - 24	30	11	19	20 - 24
25 - 29	22	11	11	25 - 29
30 - 34	27	15	12	30 - 34
35 - 39	22	8	14	35 - 39
40 - 44	18	10	8	40 - 44
45 - 49	36	22	14	45 - 49
50 - 54	28	15	13	50 - 54
55 - 59	19	7	12	55 - 59
60 - 64	10	7	3	60 - 64
65 - 69	12	7	5	65 - 69
70 - 74	12	5	7	70 - 74
75 - 79	5	2	3	75 - 79
80 - 84	4	3	1	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Рамне				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**632**	**320**	**312**	**Total**
0-4	26	14	12	0-4
5-9	19	9	10	5-9
10-14	28	11	17	10-14
15 - 19	52	25	27	15 - 19
20 - 24	76	42	34	20 - 24
25 - 29	76	43	33	25 - 29
30 - 34	25	15	10	30 - 34
35 - 39	23	10	13	35 - 39
40 - 44	35	14	21	40 - 44
45 - 49	57	23	34	45 - 49
50 - 54	102	45	57	50 - 54
55 - 59	55	35	20	55 - 59
60 - 64	22	17	5	60 - 64
65 - 69	16	8	8	65 - 69

Расино				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**8**	**6**	**2**	**Total**
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	-	-	-	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	-	-	-	30 - 34
35 - 39	1	1	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49
50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	-	-	-	55 - 59
60 - 64	1	1	-	60 - 64
65 - 69	2	1	1	65 - 69

70 - 74	6	2	4	70 - 74
75 - 79	9	5	4	75 - 79
80 - 84	5	2	3	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

70 - 74	2	2	-	70 - 74
75 - 79	1	1	-	75 - 79
80 - 84	1	-	1	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Речица

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**5**	**3**	**2**	**Total**
0-4	-	-	-	0-4
41403	-	-	-	5-9
41561	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	1	1	-	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	-	-	-	30 - 34
35 - 39	-	-	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49
50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	-	-	-	55 - 59
60 - 64	1	-	1	60 - 64
65 - 69	2	2	-	65 - 69
70 - 74	1	-	1	70 - 74
75 - 79	-	-	-	75 - 79
80 - 84	-	-	-	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Свињишта

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**64**	**32**	**32**	**Total**
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	1	-	1	10-14
15 - 19	4	4	-	15 - 19
20 - 24	1	1	-	20 - 24
25 - 29	2	2	-	25 - 29
30 - 34	-	-	-	30 - 34
35 - 39	-	-	-	35 - 39
40 - 44	2	1	1	40 - 44
45 - 49	2	-	2	45 - 49
50 - 54	3	2	1	50 - 54
55 - 59	1	-	1	55 - 59
60 - 64	9	3	6	60 - 64
65 - 69	10	5	5	65 - 69
70 - 74	14	4	10	70 - 74
75 - 79	9	7	2	75 - 79
80 - 84	6	3	3	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Сирула

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**10**	**6**	**4**	**Total**
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	1	1	-	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	-	-	-	30 - 34
35 - 39	1	1	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	2	2	-	45 - 49

Скребатно

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**6**	**3**	**3**	**Total**
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	-	-	-	20 - 24
25 - 29	1	1	-	25 - 29
30 - 34	1	1	-	30 - 34
35 - 39	-	-	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49

50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	-	-	-	55 - 59
60 - 64	-	-	-	60 - 64
65 - 69	1	-	1	65 - 69
70 - 74	-	-	-	70 - 74
75 - 79	5	2	3	75 - 79
80 - 84	-	-	-	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	1	-	1	55 - 59
60 - 64	1	1	-	60 - 64
65 - 69	-	-	-	65 - 69
70 - 74	-	-	-	70 - 74
75 - 79	-	-	-	75 - 79
80 - 84	1	-	1	80 - 84
85 и повеќе	1	-	1	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Трпејца

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**303**	**155**	**148**	**Total**
0-4	11	6	5	0-4
5-9	14	6	8	5-9
10-14	13	7	6	10-14
15 - 19	19	12	7	15 - 19
20 - 24	19	12	7	20 - 24
25 - 29	17	8	9	25 - 29
30 - 34	15	5	10	30 - 34
35 - 39	26	15	11	35 - 39
40 - 44	29	22	7	40 - 44
45 - 49	26	9	17	45 - 49
50 - 54	19	10	9	50 - 54
55 - 59	17	9	8	55 - 59
60 - 64	19	9	10	60 - 64
65 - 69	26	11	15	65 - 69
70 - 74	19	8	11	70 - 74
75 - 79	9	5	4	75 - 79
80 - 84	5	1	4	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Шипокно

Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Famale	Age
Вкупно	**5**	**2**	**3**	**Total**
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	-	-	-	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	1	1	-	30 - 34
35 - 39	-	-	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49
50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	-	-	-	55 - 59
60 - 64	1	-	-	60 - 64
65 - 69	-	-	-	65 - 69
70 - 74	1	-	1	70 - 74
75 - 79	1	1	-	75 - 79
80 - 84	1		1	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Извор: Државен завод за статистика ; Попис 2002

8. SWOT АНАЛИЗИ НА СТРАТЕШКИТЕ ОБЛАСТИ ЗА РУРАЛЕН РАЗВОЈ

СВОТ Анализа Инфраструктура,

ЈАКИ СТРАНИ	КАКО ДА СЕ ЗАДРЖАТ ЈАКИТЕ СТРАНИ	ПРИОРИТЕТИ
• Витални, живописни, зачувани рурални населби со традициоален начин на живеење, • Поврзаност со локални асфалтни патишта. • Постоечки системи за водоснабдување, • Постоечка високонапонска електрична мрежа, • Близината на Охридскиот Аеродром • Магистрален пат Охрид – Битола и регионален пат Охрид- Св. Наум • Близина и излез на Магистралниот правец Охрид-Битола,. • Близина и излез на магистралниот пат Охрид – Скопје, • Колекторскиот систем (до населба Пештани), • Езерскиот воден сообраќај, • Поврзаност со Преспанскиот регион преку НП Галичица, • Граничниот премин Св. Наум,	▪ Ревитализација на постоечките и изградба на нови куќи со автентичен изглед ▪ Одржување и изградба на нови локални асфалтни патишта за меѓусебна поврзаност на руралните средини ▪ Покриеност на сите населени места со водоснабдителна мрежа со оптимален капацитет, ▪ Покриеност на сите населени места со високонапонска електрична мрежа ▪ Зголемување на бројот на летови во текот на годината ▪ Реконструкција на магистралниот пат Охрид - Битола ▪ Реконструкција и проширување на регионалниот пат Охрид – Св. Наум	Враќање на статусот на правни лица на МЗ Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и сообраќајната инфраструктура во селата Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата
СЛАБИ СТРАНИ	**КАКО СЛАБИТЕ СТРАНИ ДА ГИ ПРЕТВОРИМЕ ВО ЈАКИ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Недефиниран правен статус на месните заедници (не се правни лица), согласно Законот за локална самоуправа како единици на месна самоуправа • Голем број на напуштени рурални населби во планинските предели на општината, • Голем број на стари автентични објекти без регулирана сопственост • Неасвалтирани и непоплочени селски улици и селски сокаци	▪ Враќање на статусот на правни лица на Месните и урбаните заедници ▪ Реставрација на стари автентични објекти, ▪ Уредување (асфалтирање или поплочување на селските улици и сокаци,	

• Застареност на постоечките системи за водоснабдување, • Застареност на постоечката високонапонска и нисконапонска елактрична мрежа во некои селски заедници (од крајот на 60 тите на минатиот век) • Застареност на локалните патишта кои ги поврзуваат селата со магистралните патишта и со градот Охрид, • Непостоење на сигнализација на патиштата, населбите, • Голем број на руинирани селски објекти, домови или училишта вон функција, • Неуредени шеталишта или други јавни рекреативни и зелени површини во селските населби, • Градење на објекти вон традиционалните архитектонски стилови и традиција, • Неразвиена комунална инфраструктура, • Узурпација на плажи, • Немање секундарна канализационамрежа во населените места, • Немање на јавни паркинг простори во селата, • Непостоење на локални патишта за меѓусебна поврзаност на селата, • Неодржување на дивите плажи, • Неправилно регулирање на сообраќајот на меѓународниот пат (постоечката патна сигнализација е застарена и не е во согласност со законските прописи • Узурпација на јавни површини (стеснати улици) • Иницијатива за формирање на Здружение на месни заедници со правен статус • Излевање на колекторскиот систем и пумпната станица во езерото • Непостоење на уредени автобуски постојки и немање на возен ред	▪ Ревитализација на системите за водоснабдување, ▪ Рехабилитација на електричните мрежи, ▪ Поставување на сигнализација на патиштата, населбите, ▪ Ставање на селски објекти, домови или училишта во функција на развој, ▪ Уредување на шеталишта или други јавни рекреативни и зелени површини во селските населби, ▪ Финансиска поддршка за градење во традиционалните архитектонски стилови и традиција, ▪ Изградба на комунална инфраструктура, ▪ Уредување на плажи, ▪ Уредување на јавни паркинг простори во селата, ▪ Поврзување на селата со локални патишта ▪ Обнова на патна сигнализација во согласност со законските прописи ▪ Расчистување на јавните површини	

МОЖНОСТИ	КАКО ДА ГИ ИСКОРИСТИМЕ МОЖНОСТИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
▪ Да се задржи традиционалниот начин на живеење на витални, живописни, зачувани рурални населби ▪ Поврзување на руралните средини со локални асфалтни патишта. ▪ Покриеност на сите населени места со водоснабдителна мрежа со оптимален капацитет, ▪ Проширување и зголемување на квалитетот на високо напонска електро мрежа, ▪ Проширување на канализационата мрежа, ▪ Близината на Охридскиот Аеродром (Зголемување на бројот на летови во текот на годината) ▪ Изградба на нови патишта и зголемување на квалитетот на постоечката сообраќајна инфраструктура (Магистрален пат Охрид – Битола и регионален пат Охрид- Св. Наум) ▪ Асфалтирање на селски улици и сокаци, ▪ Уредување на туристички и излетнички места во руралните области, ▪ Близина и излез на магистралниот пат Охрид – Скопје, ▪ Развој на телекомуникационата мрежа,	▪ Искористување на финансиските средства од Националната програма за поддршка на руралниот развој ▪ Искористување на финансиските средства од европската ИПА и ИПАРД програма за поддршка на руралниот развој ▪ Финансирање на мали проекти за руралeн развој од средства на локалната самоуправа	
ЗАКАНИ	**КАКО ДА СЕ НАДМИНАТ ЗАКАНИТЕ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Лимитираните финансиски можности на општината • Нерамномерниот економски развој, • Статусот на МЗ како месни самоуправи • Нерешени имотно-правни односи	• Планирање на минимум финансиски средства на локалната самоуправа за рурален развој, • Унапредување на статусот на месните и урбаните заедници, • Решавање на имотно правните односи	

СВОТ Анализа Туризам и Локален Економски Развој,

ЈАКИ СТРАНИ	КАКО ДА СЕ ЗАДРЖАТ ЈАКИТЕ СТРАНИ	ПРИОРИТЕТИ
• Традиционално гостопримлив дух на месното население, • Богати и разновидни природни ресурси • Поволна клима (голем број на сончеви денови, ветрови, чист воздух), • Голем број на објекти од културно-историско значење, како и верски објекти, • Близината на градот Охрид како првокласна туристичка дестинација во Македонија • Културни, спортски и верски манифестации • Богато традиционално занаетчиство, • Богата традиционална кујна со еколошки чисти продукти, • Постоечката мотивација за позитивни промени во руралниот развој • Постоењето на услови за различни видови на туризам (посебно за развој на рурален, планински, фармерски, еколошки... туризам) • Извонредни услови за организација на рекреативни активности • Разновидност на автентични и домашно подготвени специјалитети храна и пијалоци, • Богат потенцијал на водени ресурси • Умерена температура на воздухот преку целата година • Изобилство на планини во Охридскиот Микро-Регион • Развиена мрежа на пешачки патеки (планински и локални патишта) • Заинтересираност на странски и домашни туристи за престој во руралните средини • Охрид и О. Езеро заштитени под УНЕСКО, • Биосверниот резерват, Риболов и Риболовен туризам	• Донесување на планска и просторна документација за руралните средини, • Враќање на статусот на правни лица на Месните и урбаните заедници • Реставрација на стари автентични објекти, • Здружување на даватели на услуги во руралниот туризам, • Развој и промоција на туристички пакети, производи и понуда на туристичкиот пазар, • Обуки на населението во руралните области за искористување на средствата од ИПА и други фондови, • Дизајнирање и печатење на промотивен материјал за понудата во руралните области,	Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области за рурален развој Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП

СЛАБИ СТРАНИ	КАКО СЛАБИТЕ СТРАНИ ДА ГИ ПРЕТВОРИМЕ ВО ЈАКИ	ПРИОРИТЕТИ
• Непостоење мапа на објекти од културно-историско значење, како и верски објекти, • Немање на општинска стратегија за финансиска поддршка на Културни, спортски и верски манифестации во календарот за руралните области • Изумирање на занаетчиството и обработката на природните материјали (дрво, камен, и сл) • Недоволен број на угостителски објекти • Непостоење на планинарски домови • Мал број соби за сместување • Мал број на легла • Мал промет • Цврст отпад и диви депонии, • Непостоење на туристички производ и понуда Неповрзана туристичка понуда • Непрепознатливост на регионот • Непостоење на промотивен материјал, • планинските патеки и патишта, • Неповрзаност на промотивните активности со Охрид како туристички центар, • Недостаток на знаења, пракси и програми за давање на туристички услуги забрзан рурален развој , • Слаб Капацитет за искористување на средства, Грантови од Програмата ИПАРД • Слаба искористеност на средствата за рурален развој од Националните Програми • Недоволно истражени и заштитени археолошки локалитети • Недостаток на финансиска и институционална поддршка за развој на руралниот туризам, • Нема брендиран сувенир во селскиот туризам • Нема развиен здравствен туризам	▪ Враќање на статусот на правни лица на Месните и урбаните заедници ▪ Реставрација на стари автентични објекти, ▪ Здружување на даватели на услуги во руралниот туризам, ▪ Развој и промоција на туристички пакети, производи и понуда на туристичкиот пазар, ▪ Обуки на населението во руралните области за искористување на средствата од ИПА и други фондови, ▪ Дизајнирање и печатење на промотивен материјал за понудата во руралните области,	

МОЖНОСТИ	КАКО ДА ГИ ИСКОРИСТИМЕ МОЖНОСТИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
• Традицијата и гостопримството како туристичка понуда, • Природата и природните ресурси во функција на развој на туризмот • Селските објекти во функција на развој, • Руралната понуда како интегрален дел од севкупната туристичка понуда на градот Охрид како првокласна туристичка дестинација во Македонија • Богата традиционална кујна со еколошки чисти продукти, во функција на туристичка понуда • Постоечката мотивација за позитивни промени во руралниот развој • Постоењето на услови за различни видови на туризам (посебно за развој на рурален, планински, фармерски, еколошки... туризам) • Извонредни услови за организација на рекреативни активности • Разновидност на автентични и домашно подготвени специјалитети храна и пијалоци, • Изобилство на планини во Охридскиот Микро-Регион • Ставање во функција на постоечките пешачки патеки (планински и локални патишта) • Заинтересираност на странски и домашни туристи за престој во руралните средини • Дефинирање и селекција на производи и услуги, • Формирање база на податоци и мапирање, вмрежување • Подршка за инвестирање во капацитети за сместување од мал обем • Категоризација на туристичките капацитети од мал обем, • Обуки и тренинзи за туристичките работници и локалното население од руралните делови • Медиумскиот простор за промоција на руралниот развој • Реформите во локалната самоуправа,	▪ Искористување на финансиските средства од Националната програма за поддршка на руралниот развој (за финансирање на изработка на планска документација ▪ Искористување на финансиските средства од европската ИПА и ИПАРД програма за поддршка на руралниот развој ▪ Финансирање на мали проекти за рурален развој од средства на локалната самоуправа ▪ Традицијата на обработка на волна, плетени џемпери, чорапи, торби и други реквизити со традиционални бои и шари како туристички производ (успешни примери од соседството џемперите од Сирогојно на јапонскиот ексклузивен пазар)	

• Иницијативи и мерки во надлежност на ЛС за поттикнување наруралени развојот , • Позитивни мерки на ЛС (даночни и други),		
ЗАКАНИ	**КАКО ДА СЕ НАДМИНАТ ЗАКАНИТЕ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Лимитираните финансиски можности на општината и на населението во руралните подрачја, • Нерамномерниот економски развој, • Статусот на МЗ како месни самоуправи • Загадување на животната средина, • Климатски промени, • Прекумерна експлоатација на природните ресурси	• Планирање на минимум финансиски средства на локалната самоуправа за рурален развој, • Унапредување на статусот на месните и урбаните заедници, • Решавање на имотно правните односи	

СВОТ Анализа Урбанизам и Животна Средина,

ЈАКИ СТРАНИ	**КАКО ДА СЕ ЗАДРЖАТ ЈАКИТЕ СТРАНИ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Постојат Урбанистички и други плански документи за некои од руралните области, • Живи селски населби • Голем број на приватни објекти со стара архитектура • Еколошки чиста животна средина, • Богат шумски фонд, • Биолошка разновидност • НП Галичица • Воведени се комунални услуги во руралните подрачја,	• Донесување на планска и просторна документација за руралните средини, •	Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали) Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на

		традиционални материјали План за управување со отпадот во руралните средини
СЛАБИ СТРАНИ	**КАКО СЛАБИТЕ СТРАНИ ДА ГИ ПРЕТВОРИМЕ ВО ЈАКИ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Недефиниран правен статус на месните заедници (не се правни лица), согласно Законот за локална самоуправа како единици на месна самоуправа • Нема Урбанистички и други плански документи за руралните области, • Раселени селски населби • Сопственоста на објектите– Доказ за сопственост, • Нема правила за зачувување на традиционалните архитектонски стилови и материјали за градба, • Изгубена е автентичноста на селските заедници, • Ниско ниво на свест за животната средина, • Голем број на диви депонии во Еколошки чиста животна средина, • Екстремна експлоатација на шумскиот фонд на прастарите шуми, • Намалена е биолошката разновидност преку диволов и непостоење на исхрана на животни и птици, • Непрактикување на услугите за Јавна чистота во руралните области, (чистење на јавните површини), • Изгубена е автентичноста на градење на објекти во селата, • Нецелосна искористеност на средства од	▪ Враќање на статусот на правни лица на Месните и урбаните заедници ▪ Реставрација на стари автентични објекти, ▪ Уредување (асфалтирање или поплочување на селските улици и сокаци, ▪ Решавање на проблемот со отпадни води, ▪ Одржување на животната средина (изградба на пречистителни станици за отпадни води), ▪ Изнаоѓање методи за отстранување на изумрениот добиток, ▪ Прочистување и одржување на речните корита, ▪ Подигнување на нивото на еколошката свест (едукација и образование на населението и организирање на еколошки акции)	

програмите на ЕУ		
МОЖНОСТИ	**КАКО ДА ГИ ИСКОРИСТИМЕ МОЖНОСТИТЕ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Постојат Урбанистички и други плански документи за некои од руралните области, • Живи селски населби • Голем број на приватни објекти со стара архитектура • Еколошки чиста животна средина, • Богат шумски фонд, • Биолошка разновидност • НП Галичица • Воведени се комунални услуги во руралните подрачја, • Плакенска планина, • Плакенска река	▪ Искористување на финансиските средства од Националната програма за поддршка на руралниот развој (за финансирање на изработка на планска документација ▪ Искористување на финансиските средства од европската ИПА и ИПАРД програма за поддршка на руралниот развој ▪ Финансирање на мали проекти за рурален развој од средства на локалната самоуправа	
ЗАКАНИ	**КАКО ДА СЕ НАДМИНАТ ЗАКАНИТЕ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Лимитираните финансиски можности на општината • Нерамномерниот економски развој, • Статусот на МЗ како месни самоуправи • Загадување на животната средина, • Климатски промени, • Прекумерна експлоатација на природните ресурси	• Планирање на минимум финансиски средства на локалната самоуправа за рурален развој, • Унапредување на статусот на месните и урбаните заедници, • Решавање на имотно правните односи	

СВОТ Анализа Земјоделство и Сточарство,

ЈАКИ СТРАНИ	КАКО ДА СЕ ЗАДРЖАТ ЈАКИТЕ СТРАНИ	ПРИОРИТЕТИ
• Извонредни услови за развој на Земјоделство и сточарство • Програмите на Владата на Р.М за субвенционирање на земјоделието, сточарството, • ИПАРД програмите на Европската Унија (програмскиот период 2014-2020, • Традицијата на производство на зеленчук, овошје со автохтони сорти и семиња, • Традицијата на органско одгледување добиток (напасување на планинските пасишта), • Континуитет на пораст на цените на храната во светски рамки, • Насоченост кон извоз на земјоделските и сточарските производи, • Отворена мобилна канцеларија во рамките на локалната самоуправа за давање стручни совети на земјоделците,	• Донесување на планска и просторна документација за руралните средини, • Стимулација на органското производство на храна • Задржување на автохтоните сорти на овошја, зеленчук и други семиња, • Здружување на на земјоделците и сточарите во задруги или здруженија, • Обуки на населението во руралните области за искористување на средствата од ИПА и други фондови,	Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за рурален развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој
СЛАБИ СТРАНИ	**КАКО СЛАБИТЕ СТРАНИ ДА ГИ ПРЕТВОРИМЕ ВО ЈАКИ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Расцепканост на земјиштето • Недоволна искористеност на Програмите на Владата на Р.М за субвенционирање на земјоделието, сточарството, • Неинформираност, недоволна обука и минимален број на апликации за ИПАРД програмите на Европската Унија (програмскиот период 2007-2013, • Преголемо користење на пестициди и неавтохтони сорти и семиња, • Напуштање на органско одгледување на		

добиток (напасување на планинските пасишта), на сметка на фармерско одгледување, • Неорганизиран пласман на производството, • Непостоење на сертификација на производите, (потекло и квалитет) • Непостоење на сертификација и брендирање на производите (потекло и квалитет)		
МОЖНОСТИ	**КАКО ДА ГИ ИСКОРИСТИМЕ МОЖНОСТИТЕ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Субвенционирање на земјоделието, сточарството, • Подобро искористување на средствата од ИПАРД Програмата на Европската Унија (програмскиот период 2014-2020, • Производство на органска храна, • Производство на автохтони видови, карактеристични за ова подрачје • Високите цени на органски произведената храна на светските пазари, • Континуитет на пораст на цените на храната во светски рамки, • Сертификација и Брендирање на производите • Унапредување и развој на Производство на одредени производи (пр. Мед, Вино, печурки, житарици,сирења и сл) кои се посебно барани на светските пазари • Развој на интензивното лозарство и вински подруми	▪ Развој на сточарство ▪ Подигнување на квалитетот на земјоделското производство ▪ Оптимално одгледување и унапредување на сточната храна ▪ Подршка на одгледувањето на автохтони видови ▪ Одгледување на билки и растенија ▪ Изградба на винарии во руралните средини ▪ Обнова на постоечка и набавка на нова механизација ▪ Инвестиции за воспоставување на “Машински кругови” ▪ Набавка на опрема и машини кои ќе го подобрат земјоделското производство ▪ Развој на алтернативни земјоделски производи ▪ Преработка и пакување на производи од лековити и ароматични билки ▪ Развој на пчеларство ▪ Производство на органска сертифицирана храна ▪ Зголемување на квалитетот на земјоделските производи ▪ Организација на изложби и саеми ▪ Заштита на традиционално производство на храна ▪ Обука на земјоделски производители и сточари ▪ Организирање на работилници тренинзи и предавања ,присуство на семинари и	

	конференции ▪ Запознавање со нова технологија и нејзино користење во производството ▪ Изградба на откупни центри награди на најдобри фармери ▪ Формирање на земјоделски здруженија ▪ Регионална соработка ▪ Производство на органска храна од страна на индивидуални земјоделци и нивна обука ▪ Поврзување и соработка на земјоделски со туристички и други потенцијални општини ▪ ▪ Искористување на финансиските средства од Националната програма за поддршка на руралниот развој (за финансирање на изработка на планска документација ▪ Искористување на финансиските средства од европската ИПА и ИПАРД програма за поддршка на руралниот развој ▪ Финансирање на мали проекти за рурален развој од средства на локалната самоуправа	
ЗАКАНИ	**КАКО ДА СЕ НАДМИНАТ ЗАКАНИТЕ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Ниски и нестабилни цени на земјоделските производи, • Нерамномерниот економски развој, • Загадување на животната средина, • Климатски промени, • Недостаток на координација на институциите за развој во руралните подрачја	• Преку производство и понуда на органска храна чија вредност константно се зголемува, • Зачувување на животната средина, • Автохтони сорти за нашите климатски услови, • Максимална координација на институциите за развој на руралните подрачја.	

СВОТ Анализа Образование и Здравство,

ЈАКИ СТРАНИ	КАКО ДА СЕ ЗАДРЖАТ ЈАКИТЕ СТРАНИ	ПРИОРИТЕТИ
• Училишни објекти во селските заедници • Организираниот превоз на учениците што патуваат до градските средни и основни училишта • Доволно постоечки објекти за давање на здравствени услуги	• Реконструкција на старите селски училишни и здравствени објекти • Воведување на мобилна социјална служба за руралните области	Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование
СЛАБИ СТРАНИ	**КАКО СЛАБИТЕ СТРАНИ ДА ГИ ПРЕТВОРИМЕ ВО ЈАКИ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Лошата состојба со училишните објекти во селските заедници • Мал број на новозапишани ученици, • Недоволно организирани дополнителни едукации, семинари и курсеви за децата и жителите на селските заедници, • Недоволен фонд на книги, библиотеки, компјутерски кабинети за учениците во селските заедници, • Недоволен број на објекти за давање на здравствени услуги во селските заедници, • Нерешени имотно-правни односи со училишните објекти • Непостоење на занимални, градинки и домови за стари лица во сите рурални области	▪ Организација на еднодневни едукативно – рекреативни престојувања на учениците од основните и средни училишта во руралните области.	

МОЖНОСТИ	КАКО ДА ГИ ИСКОРИСТИМЕ МОЖНОСТИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
• Училишни објекти во селските заедници • Организираниот превоз на учениците што патуваат до градските средни и основни училишта • Доволно постоечки објекти за давање на здравствени услуги, • Значајната улога на граѓанските здруженија во европската унија	▪ Зголемување на квалитетот на здраствените услуги ▪ Активирање на амбуланти , обезбедување на медицински персонал и амбулантно возило во руралните области ▪ Отворање на домови за стари лица ▪ Реконструкција на стари училишни згради ▪ Организирање на превоз до училиштата ▪ Отворање на градинки во руралните области ▪ Решавање на имотно-правни работи во постоечките училишта ▪ Формирање на поголем број на граѓански здруженија во руралните области (еколошки, културни, хуманитарни, традиција...)	
ЗАКАНИ	**КАКО ДА СЕ НАДМИНАТ ЗАКАНИТЕ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Финансиската моќ на локалната самоуправа • Недостаток на координација на институциите за развој во руралните подрачја, • Миграцијата на населението од селските средини.		

СВОТ Анализа Спорт и Култура,

ЈАКИ СТРАНИ	КАКО ДА СЕ ЗАДРЖАТ ЈАКИТЕ СТРАНИ	ПРИОРИТЕТИ
Традиција на рекреативен масовен спорт во руралните области, Екипи на фудбалските клубови како основачи на Општинската фудбалска лига со традиција од 40 години, Фудбалски терени во руралните области и клубови со традиција, Спортот како облик на заедничко дружење на локалното население во руралните области, Голем број на традиционални спортски настани и турнири во р.о Голем број на традиционални културни манифестации, Фолклорните здруженија, Верските традиционални празници и обичаи, Можностите за активен зимски спорт,	• Донесување на прецизни годишни планови за финансиска помош на спортските екипи, • Рехабилитација на спортските терени во рур. Области, • Донесување на прецизни годишни планови за финансиска помош на традиционалните манифестации во селските средини,	Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост
СЛАБИ СТРАНИ	**КАКО СЛАБИТЕ СТРАНИ ДА ГИ ПРЕТВОРИМЕ ВО ЈАКИ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Изумирање на рекреативниот организиран спорт во руралните заедници, • Намален бројот на организирани спортски екипи (бројот на фудбалските клубови е сведен само уште на 4 клуба) во општинската лига со 40 г. традиција, • Немање на годишен план за финансиска поддршка на фудбалските и други	▪ Уредување на рекреативни зимски патеки, ▪ Оригиналност на фолклорните здруженија преку автентичност, ▪ Уредување на јавните селски простори и објекти за културни настани, читални,	

организирани спортски екипи во руралните области, • Незаинтересираност на ФФМ за локалните клубови, • Руинирани спортски – фудбалски терени и пропратни објекти (изградени пред повеќе од 30 г. • Непостоење на сали и други спортски терени за мали спортови во руралните области, • Изумирање на спортот како облик на заедничко дружење на локалното население, • Неискористување на можностите за активен зимски спорт и рекреација, • • Недоволна финансиска поддршка и промоција на традиционални културни манифестации во селските средини, • Неоригиналност и неавтентичност на фолклорните здруженија, • Непостоење на јавни селски простори уредени за културни настани, претстави, перформанси, читални и слично •	представи и слично ▪ Организација на еднодневни едукативно – рекреативни престојувања на учениците од основните и средни училишта во руралните области. ▪	
МОЖНОСТИ	**КАКО ДА ГИ ИСКОРИСТИМЕ МОЖНОСТИТЕ**	**ПРИОРИТЕТИ**
▪ Традиција на рекреативен масовен спорт во руралните области, ▪ Екипи на фудбалските клубови како основачи на Општинската фудбалска лига со традиција од 40 години, ▪ Фудбалски терени во руралните области и клубови со традиција, ▪ Спортот како облик на заедничко дружење на локалното население во руралните области, ▪ Голем број на традиционални спортски настани и турнири во р. О. ▪ Голем број на традиционални културни манифестации, ▪ Фолклорните здруженија, ▪ Верските традиционални празници и обичаи, ▪ Можностите за активен зимски спорт,	▪ Формирање на спортски клубови во руралните средини ▪ Изградба и уредување на фудбалски терени и игралишта ▪ Организирање на спортски настани и турнири ▪ Одржување на културни манифестации ▪ Формирање на фолклорни здруженија ▪ Потикнување на зимско-рекреативен спорт преку организиран престој на ученици во селските средини, ▪	

▪ Јавните селски простории да се изградат во унифициран типски стил и архитектура,		
ЗАКАНИ	**КАКО ДА СЕ НАДМИНАТ ЗАКАНИТЕ**	**ПРИОРИТЕТИ**
• Финансиската моќ на локалната самоуправа • Недостаток на координација на институциите за развој во руралните подрачја, • Миграцијата на населението од селските средини.		

9. СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ И ПРОЕКТИ ПО ОБЛАСТИ И НАСЕЛЕНИ МЕСТА :

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.
Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.
Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – ЉУБАНИШТА

ИНФРАСТРУКТУРА

Стратешка цел 1	Приоритети	Приоритетни проекти
Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1** Асфалтирање на локалниот пристапен пат од училиштето до месноста викана Бабин Дол, вк должина 1 км **1.2.2.** Асфалтирање на селски улици (сокаци) во вкупна должина од 3000 м. **1.2.3.** Санирање на патот Охрид – Св.Наум, граница **1.2.4.** Поставување на три автобуски постојки **1.2.5.** Изградба на колекторски систем и прочистителна станица **1.2.6.** Изградба на резервоар за вода
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.** Осветлување, реконструкција и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2	Приоритети	Приоритетни проекти
Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација **2.1.2.** **2.1.3.** **2.1.4.**
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација нја сувенир, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Љубаништа
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** Чистење на каналот во должина од 300 метри
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реконструкција на Домот на култура **3.3.2.** **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори (уредување на центарот и пешачката патека со бекатон)
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	3.4.1.

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Љубаништа, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** **5.1.2.** Реконструкција на кровот и дограмата на селското училиште како јавен повеќенаменски објект
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.** Реконструкција на амбулантата во селото и обезбедување на медицински персонал за пружање на здравствена заштита

СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските	**6.1.1.** Изградба на соблекувална на спортскиот терен и поставување на

спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	рефлектори
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.

Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.

Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ТРПЕЈЦА

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на О. Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.**, Уредување и асфалтирање на улици Во должина од? **1.2.2.** Изградба на колектор **1.2.4.** Поправка и доизградба на водоводната инсталација во селото особено во горниот дел на селото
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.** Појачување на трафостаницата во селото за напојување со струја затоа што истата во текот на летниот период не ги задоволува потребите, а во текот на годината и при мало невреме селото останува без ел. енергија.

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Да се вклучи и С.Трпејца во промотивните кампањи, понуди и реклами за Охрид **2.1.2.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација нја сувенир, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Трпејца
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** **3.3.1.**

	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** субвенционирање за опремување и реставрација на традиционални сместувачки капацитети **3.3.3.** Хортикултурно и партерно Уредување на селски јавни површини (Уредување на јавен паркинг во ТРПЕЈЦА – локација двор на училиштето СВЕТИ НАУМ ОХРИДСКИ и уредување на плоштадот)
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Трпејца, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** Во текот на летниот период во амбулантата барем 3-4-ри пати во текот на неделата да се обезбеди медицинска екипа и аптека, а во текот на цела година барем два пати истата да е присутна во амбулантата во селото.
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** Изградба на повеќенаменско спортско игралиште во дворот на Основно училиште СВЕТИ НАУМ ОХРИДСКИ во село Трпејца **6.1.2.** Изградба на детски забавен парк во рамките на училиштето **6.1.3.**

	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.** Одлука за ставање на КУЛТУРНО – ЗАБАВНО ЛЕТО НА ЗАЈДИСОНЦЕ 2014 – „ЗА ТРПЕЈЦА СО ЉУБОВ“ во во календар на манифестации од Општина Охрид (2014) Термин на одржување: 20 до 28 јули

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.
Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.
Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ПЕШТАНИ

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Замена на азбестните водоводни цевки **1.2.2.** Изградба на канцеларија за месната заедница **1.2.3.** Асфалтирање на улици и сокаци **1.2.4.** **1.2.5.**
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.**

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација (обнова на инфо таблите)
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенири, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување... **2.2.2.** Подигање на свеста и културата на месното население за развој на туризмот **2.2.3.** Формирање на локално здружение за афирмација на туризмот
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Пештани
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	

	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** Субвенционирање за опремување и реставрација на традиционални сместувачки капацитети **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на селски јавни површини (уредување на плоштадот)
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	**3.4.1** Унифицирање на одлагањето на комуналниот отпад
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Враќање на лозовите насади со можност за органско производство, **4.1.2**. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Пештани, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** Набавка на книжен фонд за селска читална **5.1.2.** Изведување на разни активности со локалното училиште св. Наум Охридски
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.** Отворање на амбуланта за месното население
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** Средување на спортскиот центар "Стефан Толески"
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	**6.2.1** Обновување на турнирот во мал фудбал и негово вградување во локалната програма за спортски манифестации на Општина Охрид
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.** Подршка на манифестација “Ден на плашицата”

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.

Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.

Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ЕЛШАНИ

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Асфалтирање на патот Елешец-Елшани во должина од 2,5 км кој е во катастрофална состојба **1.2.2.** Промена на водоводната мрежа во с.Елшани **1.2.3.** Изградба и поврзување на колекторскиот систем во населбата Елешец и село Елшани **1.2.4.** Асфалтирање на улици во населбата Елешец во должина од 700м **1.2.5.** Поставување на улично осветлување во должина од 700м
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Уредување на речното корито и заживување на старите воденици во функција на туризмот **2.1.2.** Уредување на излетнички места (видиковци со скара столици настрашници), **2.1.3.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација (обнова на инфо таблите)
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенири, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Елшани
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** План за двегодишно расчистување и уредување на шумските патишта
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Субвенционирање за опремување и реставрација на традиционални сместувачки капацитети **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на средселото како јавен простор
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Стимулации за развој на **отворено органско сточарство,** **4.1.2.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Елшани, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** Поставување на улично осветлување во училишниот двор 4 канделабри (светилки) **5.1.2.** Уредување на училишниот двор (асфалтирање и заградување) санирање на кровот и тоалетите
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските	

спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.
Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.
Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО КОЊСКО

ИНФРАСТРУКТУРА

Стратешка цел 1	Приоритети	Приоритетни проекти
Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1** Реконструкција на водоводната мрежа и промена на азбесните цевки. (вкупна должинаи 250 метри \ ф 125) **1.2.2.** Реконструкција на патна инфраструктура и доасвалтирање на улици во вкупна должина од 2 км. **1.2.3.** Проширување и уредување на влезовите во Коњско (3 влеза) **1.2.4.** Осветлување на регионалниот пат **1.2.5.** Доасвалтирање на пат во Горно Коњско во должина од 2 км. **1.2.6.** Браници за опасните свиоци Горно Коњско
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.** Осветлување реконструкција и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2	Приоритети	Приоритетни проекти
Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Изградба на пешачка патека со осветлување Гранит-Метропол вкупна должина 1 км. **2.1.2.** Поставување и обележување на табли во улиците на населбата **2.1.3.** Поставување на инфо туристички пулт и тач скрин, **2.1.4.** Изградба на жичарница од хотел Метропол до с.Коњско.
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенир, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Коњско
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.**
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	**3.4.1.** Чистење и уредување на суводолици.

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Коњско, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** Реконструкција на кровот и дограмата на селското училиште и доизградба на училница
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.** Едукативен, организиран престој на ученици од урбаните основни училишта во просторите на новото селско основно училиште

СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во	**6.1.1.** Изградба на повеќенаменско спортско игралиште

инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид		
Национална стратешка цел. Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија. Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство. **Визија:** *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*		
НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ВЕЛЕСТОВО		
ИНФРАСТРУКТУРА		
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Недостиг на вода за пиење **1.2.2.** Асфалтирање и проширување на локалниот пат Охрид - с.Велестово на потегот бензиска пумпа Макпетрол - Охрид до с.Велестово **1.2.3.** Асфалтирање на улици и сокаци во селото
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.**
ТУРИЗАМ И ЛЕР		
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** **2.1.2.** **2.1.3.**
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенири, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**
УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1.** Изготвување Планска документација за катастарската област на селото Велестово
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните	**3.2.1.** Одржување на локалниот пат Охрид - с. Велестово во текот на

	ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	зимскиот период **3.3.1.**
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на селски јавни површини
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Велестово, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** **5.1.2.**
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно	

	значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.
Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.
Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – ШИПОКНО

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на О. Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Асфалтирање на улиците во с.Шипокно во должина од 730 м **1.2.2.** Асфалтирање на патот од населбата Св. Стефан до црквата Св. Никола во село Шипокно во должина од 1700м **1.2.3.** Изградба на преносен и дистрибутивен резервоар за пивка вода **1.2.4.** Проширување на мрежата за уличното осветлување **1.2.5** **1.2.6.**, **1.2.7**
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1** **1.3.2**

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација нја сувенир, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на Селото Шипокно
	3.2. Стратегија за одржливо	**3.2.1.**

животна средина	користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1** Хортикултурно и партерно Уредување на селски јавни површини **3.3.2.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.3.**
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	3,4,1Поставување на контењери за отпад
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** **4.1.2.**
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селотоШипокно, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** **5.1.2.**
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**
СПОРТ И КУЛТУРА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** **6.1.2.** **6.1.3.**
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните	**6.3.1.**

	манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.

Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.

Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО РАЧА

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Тампонирање и асфалтирање на две улици во вкупна должина од околу 2000 метри **1.2.2.** Водоснабдување на 20 куќи во повисоката зона со вода со поставување на пумпа која ќе ги задоволи потребите би чинела околу 3000 е. **1.2.3.** Пешачка патека која ја користат жителите за поврзување на двата дела со поставување на бекатонски плочки должина од околу 250 м потребни средства од околу 6000 е.
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.** Поставување на 15 нови улични светилки за улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Да се вклучи и населба Рача во промотивните кампањи, понуди и реклами за Охрид **2.1.2.** Урбанистичко уредување на влезовите во населбата и пешачката патека покрај реката која води до езерото во должина од околу 1 км (тротоар и осветлување) истата ја користат туристите и жителите за да стигнат до плажите, би чинело околу 10 000 е **2.1.3.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенири, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска детална урбанистичка документација за катастарската област на населено место Рача
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Регулација на одводни канали во охридското блато голем дел од нивите се поплавени и се необработливи, со што би се отвориле затворените канали кон езерото за да може да се обработуваат нивите - тоа би чинело околу 500 евра **4.1.2.**
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на населено место Рача, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** **5.1.2.**
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**

СПОРТ И КУЛТУРА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** Во целата населба има само едно игралиште за фудбал кое се наоѓа кај училиштето тоа е изградено пред околу 20 години Да се реконструира по стандардите за големина на **игралиште за мали спортови** **6.1.2.** Спортска сала **6.1.3.**
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.

Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.

Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО РАМНЕ

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Асфалтирање на патот до манастирот Св. Атанасиј во село Рамне во должина од 1200 метри **1.2.2.** Реконструкција на патот до село Рамне и асфалтирање на две улици во должина од по 70 метри **1.2.3.** Реконструкција на пет шахти од водоводот кои го оштетуваат патот
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.** Реновирање на напонската мрежа во селото , промена на старите бандери и поставување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација (обнова на инфо таблите)
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенир, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Рамне
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.**

	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** Хортикултурно и партерно уредување на селски јавни површини (уредување на средселото)
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Стимулации за развој на **отворено органско сточарство,** **4.1.2.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Рамне, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.**
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.
Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.
Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ВЕЛГОШТИ

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Довршување на канализационата мрежа **1.2.2.** Санирање и асфалтирање на сите ископани споредни улици **1.2.3.** Довршување на тротоарот на главната улица **1.2.4.** Изградба на помошни патеки за пешаци на постоечките мостови и нивно проширување **1.2.5.** Проширување на улицата која го поврзува Велгошти со населбата Видобишта **1.2.6.** Асфалтирање на патот кој води до црквата Св. Никола **1.2.7.** Асвалтирање на улицата кај гробиштата **1.2.8.**
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.**

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Промоција и промотивни материјали за Велгошти и туристичките капацитети **2.1.2.** **2.1.3.**
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за давачи на услуги во руралниот туризам – креација на сувенири, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Велгошти
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** Чистење на улиците од гранки кои го попречуваат видикот на учесниците во сообраќајот **3.3.1.** Чистење на речните корита
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на селските јавни површини (Поставување на рефлектори кај споменикот на Живко Чинго)
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Велгошти, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** Набавка на книжен фонд за селска читална **5.1.2.**
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**

СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските	**6.1.1.** Санирање на постоечкиот ѕид од игралиштето кај спортската сала

спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.2.** Реконструкција на Домот на културата **6.1.3.**
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид		
Национална стратешка цел. Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија. Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство. **Визија:** *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живеење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*		
НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ЛЕСКОЕЦ		
ИНФРАСТРУКТУРА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Доизградба на фекална канализација **1.2.2.** Изградба на нова водоводна мрежа (на места каде што нема) и одржување на постојаната. Исто така и постојано снабдување со вода до сите жители во текот на целата година **1.2.3.** Изградба на дополнителни резервоари за вода над с.Лескоец со цел каптирање и зголемување на доток на вода за пиење **1.2.4.** Изградба на Атмосферска канализација, паралелно со фекалната **1.2.5.** Одржување на улично осветлување и поставување на нови сијалични места **1.2.6.** Тампонирање и асфалтирање на улици кои никогаш до сега не биле асфалтирани и поправање и одржување на постојните патишта оштетени со изградба на канализационата мрежа во должина од околу 5 км. **1.2.7.** Изградба на тротоари од двете страни на ул.Рашанец и изградба на тротоари на сите улици во Лескоец (2.000.000,00 ден) **1.2.8.** Поставување на хоризонтална и вертикална сигнализација на улиците во Лескоец, за зголемување на безбедноста, исто така и поставување на успорувачи на брзина по сите улици во Лескоец

		1.2.9. Изградба на резервоари и хидранти со технолошка вода за наводнување. **1.2.10.** Поставување на јавни чешми на повеќе локации низ Лескоец **1.2.11.** Поставување на потребен број на Автобуски постројки односно објекти на истите со места за седење и стоење изградени според стандарди **1.2.12.** Изградба на неколку помали резервоари кон месноста Ливајца, за добивање на дополнителна количина вода за пиење
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.** Зајакнување на капацитетот на електричната мрежа со поставување на дополнителни три трансформатори. **1.3.2.** Дислокација на Далекуводот за струја, подалеку од куќите. **1.3.3**. Отстранување на бандерите од главната улица и поставување на кабел под земја.

ТУРИЗАМ И ЛЕР		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Реставрација на автентични објекти - Горно Лескоец **2.1.2.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација (обнова на инфо таблите)
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенири, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.** Работилници и субвенции за занаетчиите кои функционираат во Лескоец.

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Лескоец
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** Чистење на канали за наводнување и на речни корита. **3.2.2.** Формирање на Водна заедница во Лескоец, која ќе се грижи за водите за наводнување.

	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи **3.3.2.** Хортикултурно и партерно уредување на селски јавни површини (Уредување на центарот на Лескоец, со парк и хортикултурно уредување, чешма, фонтана, покриен дел за одмор со маси и клупи) **3.3.4.** Обнова на покрив, фасада и дограма односно целосно реновирање надворешно и внатрешно на Домот на култура во Лескоец
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	**3.4.1.**Едукација и помош на производителите на вар,(субвенции за набавка на дрво) со цел намалување на загадување на воздухот во Лескоец и пошироката околина **3.4.2.**Поставување на корпи за отпадоци на повеќе локации во Лескоец и поставување на одреден број на контејнери. **3.4.3.**Чистење на нелегални депонии од смет во Лескоец
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Стимулации за развој на **отворено органско сточарство** **4.1.2.**Формирање на центар за промоција на земјоделски производи **4.1.3.**Работилници за советување и обука на производители на органска храна. **4.1.4.**Субвенционирање на производители на заленчук, овошје со автохтони сорти и семиња. **4.1.5.**Формирање на земјоделски здруженија во Лескоец. **4.1.6.**Субвенции за производителите на мед односно пчеларите.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Лескоец, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**

Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области		
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** Набавка на книжен фонд за селска читална **5.1.2.** Изградба и хортикултурно уредување на дворот на ОУ Ванчо Николески Лескоец **5.1.3.**Проширување на просториите во Градинката сместена во Лескоец. **5.1.4.**Организирање на бесплатни курсеви за учење странски јазици, информатика итн.
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.** Формирање на дневен центар во училиштето ОУ Ванчо Николески Лескоец за деца со интелектуална спреченост. **5.2.2.**Формирање на англиско катче во ОУ Ванчо Николески Лескоец **5.2.3.**Формирање на клуб на волонтери во Лескоец, (помагање на стари, изнемоштени лица во набавка на лекови, намирници итн.)

СПОРТ И КУЛТУРА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** Изградба и уредување на пешачки патеки и нивно осветлување, од Лескоец до Св. Наум, и од Лескоец до Скребатно. **6.1.2.**Изградба и уредување на Велосипедска патека, Лескоец - Скребатно - Св.Наум - Центар Лескоец. **6.1.3.**Изградба на повеќе наменски игралишта во Лескоец **6.1.4.**Изградба на нов Фудбалски стадион Лескоец **6.1.5.**Набавка на татами (подлоги) за теквондо клубот од Лескоец **6.1.6.**Изградба на Спортска сала во Лескоец, и опремување на истата со реквизити за повеќе спортови. **6.1.7.**Изградба на забавен парк во школскиот двор, за децата од претшколска возраст. **6.1.8.**Поставување на спортски реквизити на отворено како вратила,

		разбои итн. **6.1.9.**Изградба на фудбалско игралиште со вештачка трева. **6.1.10.**Изградба на забавни паркови на повеќе локации во Лескоец.
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	**6.2.1.**Формирање на фудбалски клуб Лескоец **6.2.2.**Оформување на шаховски клуб во Лескоец
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.** Поддршка на манифестации (Спасовден, Ден на јагодата, Ден на црешата, Обележување на Василица, Водици, Св.Наум) **6.3.2.**Организирање на турнир во мал Фудбал, Спасовден.

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид		
Национална стратешка цел. Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија. Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство. **Визија:** *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*		
НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО КОСЕЛ		
ИНФРАСТРУКТУРА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Промена на азбестните цевки во должина од 900 метри, **1.2.2.** Асфалтирање на улици и сокаци во должина од 2000 метри **1.2.3.** Асфалтирање на пат од 1000 м од Косел до Долни Косел **1.2.4.** Поставување на улично осветлување на 1000 метри од Косел до Долни Косел **1.2.5.** Санација на пешачката што се протега од Црквата Св. Илија до фабриката ЕМО **1.2.6.** Изградба на канализација за цело село **1.2.7.** Асфалтирање на пат од Косел до Горно Лакочереј **1.2.8.** Тампонирање на полските патишта во должина од 2000 метри **1.2.9.** Подигнување на бетонски ѕид на реката во должина од 500 метри (од кафаната Јарец до завиокот)
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.**
ТУРИЗАМ И ЛЕР		
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** **2.1.2.** Уредување на излетнички места (во месноста викана Голачица) **2.1.3.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација (обнова на инфо таблите)
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенир, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво,	**2.3.1.**

	традиционално занаетчиство, развој на МСП	

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Косел
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** **3.3.1.**
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на селски јавни површини
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Стимулации за развој на **отворено органско сточарство,** **4.1.2.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Косел, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** Набавка на книжен фонд за селска читална **5.1.2.** Изградба на заштитна ограда на училишниот двор 5.1.3. Реновирање на спортската сала во школото (промена на дограма, парно греење, поставување на кошеви, поставување на паркет)
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.** Отворање на амбуланта во една од просториите на Општината

СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** Проширување и оградување на игралиштето на ФК Вулкан, изградба на нова соблекувална и изградба на една трибина
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид		
Национална стратешка цел. Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија. Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство. **Визија:** *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*		
НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ГОРНО ЛАКОЧЕРЕЈ		
ИНФРАСТРУКТУРА		
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Обнова на собирниот и дистрибутивен резервоар за вода **1.2.2.** Доизградба на главната канализациона мрежа **1.2.3.** Асфалтирање на главниот пат (Црногорци – с. Горно Лакочереј) **1.2.4.** Асфалтирање на помалите улици низ селото во должинаод 1500 m **1.2.5.** Изработка на три автобуски постојки **1.2.6.** Реконструкција на бетонски мост на коселска река **1.2.7.** Доасфалтирање на патот од Горно Лакочереј до Лескоец / 2 км **1.2.8.** Поставување на цевки на патот по кој тече голема количина на вода /3 локации/ 300/ 600/ 600/ 21 цевки
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.**
ТУРИЗАМ И ЛЕР		
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** **2.1.2.** **2.1.3.**
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенири, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**
УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	3.1. Донесување на планска и	**3.1.1. Изготвување** Планска

Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	документација за катастарската област на селото Горно Лакочереј
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1**
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	**3.4.1.** Поставување на контејнери за отпад/ на три места по два
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Стимулации за развој на **отворено органско сточарство,** **4.1.2.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Горно Лакочереј, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** Набавка на книжен фонд за селска читална
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** Опремување на постоечкиот стадион на по стандарди **6.1.2.** Асфалтирање на игралиштето за мал фудбал **6.1.3.** Изградба на детски парк

културни манифестации во руралните области	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид		
Национална стратешка цел. Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија. Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство. **Визија:** *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живеење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*		
НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЈ		
ИНФРАСТРУКТУРА		
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Изградба на канализациона мрежа во должина од 2 километри (околу 2.000.000 денари) **1.2.2.** Асвалтирање на улиците по изградба на канализациона мрежа вклучувајќи и претходно тампонирање во вкупна должина од 2 километри (околу 1.800.000,00 денари) **1.2.3.** Дозиградба на тротоар во должина од 1.4 километри (околу 220.000,00 денари) **1.2.4.** Бетонирање на дел од одводните канали низ селото во должина од 400 метри (околу 120.000,00 денари) **1.2.5.** Обновување на каптажата за вода (90.000,00 денари) **1.2.6.** Поплочување на коритото од реката на левата и десната страна од мостот како и зајакнување на темелите на мостот и темелите на браната под мостот (околу 600.000,00 денари)
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.** Осовременување на уличното осветлување како и поставување на дополнителни сијалични места (околу 60.000,00 денари) **1.3.2.** Изградба на две трафостаници
ТУРИЗАМ И ЛЕР		
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** **2.1.2.** **2.1.3.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација (обнова на инфо таблите)
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенири, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на	**2.3.1.** Реновирање на веќе постоечките

	претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	објекти како би се отвориле одредени индустриски капацитети и нивно враќање на стопанисување на МЗ

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Долно Лакочереј
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** **3.2.2.**
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** **3.3.2.** **3.3.3.**
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Стимулации за развој на **отворено органско сточарство,** **4.1.2.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. **4.1.3.** Изградба на ладилник за скалдирање на овошје и зеленчук
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Долно Лакочереј, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** Набавка на книжен фонд за селска читална **5.1.2.** Реновирање на локалното училиште
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.** Отварање на амбуланта за двете села Долно и Горно Лакочереј

СПОРТ И КУЛТУРА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** Реновирање на спортските терени за мал и голем фудбал (асфалтирање на теренот за мал фудбал и засадување нова трева на нова подлога на теренот за голем фудбал) (околу 400.000,00 денари) **6.1.2.** Реновирање на соблекувалната (60.000,00 денари)
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид		
Национална стратешка цел. Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија. Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство. **Визија:** *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*		
НАСЕЛЕНО МЕСТО – ЛИВОИШТА		
ИНФРАСТРУКТУРА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Реконструкција на патот Косел – Ливоишта со асфалт и банкини во должина од 4 км **1.2.2.** Асфалтирање на патот Ливоишта – Требеништа во должина од 5 км **1.2.3.** Асфалтирање на улиците низ селото во должина од 1 км **1.2.4.** Изградба на потпорен ѕид на речниот канал, заради заштита на патот кој поминува до него, во должина од 200 метри **1.2.5.** Изградба на резервоар за вода над селото кој ќе се поврзи со водоводот
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.**
ТУРИЗАМ И ЛЕР		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** **2.1.2.** Уредување на излетнички места (вода, скара, столици, настрашници) **2.1.3.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација (обнова на инфо таблите)
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенир, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**
УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Ливоишта

просторно-планска документација и чиста животна средина	објектите во селата	
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.**
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на селски јавни површини (уредување на средселото со клупи и забавен парк за најмладите, поставување на рефлектори)
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	**3.4.1.** Поставување на шест корпи за отпад
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Стимулации за развој на **отворено органско сточарство** **4.1.2.** Стимулација за производство на органска храна, **4.1.3.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Ливоишта, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** Набавка на книжен фонд за селска читална **5.1.2.** Оградување на училишниот двор
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина	**6.1.1.** Асфалтирање на игралиштето за фудбал, кошарка , одбојка

на традиционални културни манифестации во руралните области	Охрид	
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.

Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.

Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живеење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ВАПИЛА

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** **1.2.2.** **1.2.3.** **1.2.4.**
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.**

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** **2.1.2.** **2.1.3.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација (обнова на инфо таблите)
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.**
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Вапила
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** Чистење на локалниот пат од село Косел до село Вапила во должина од 2,5 км од обраснатите треви и насипи од земја

	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на јавни селски површини
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Вапила, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** **5.1.2.**
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**
СПОРТ И КУЛТУРА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** **6.1.2.** **6.1.3.**
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.
Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.
Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живеење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО РАСИНО

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Пополнување на ударни дупки со асфалт како и асфалтирање на дел од патот крај реката, во близина на црквата, во должина од 20 метри **1.2.2.** Асфалтирање на патот Лакочереј-Вапила, како и тампонирање и асфалтирање на патот Ливоишта – Требеништа, **1.2.3.** Изградба на мост преку реката кај црквата
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** **2.1.2.** Уредување на селски јавни површини
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Расино
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** Чистење на речното корито од с. Расино до црквата во должина од 300 метри

	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи **3.3.2.**
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Стимулации за развој на **отворено органско сточарство**
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Расино, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.
Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.
Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живеење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО КУРАТИЦА

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Реконструкција на цевководот од водоводниот систем низ селото, **1.2.2.** Изградба на каптажи и цевковод за техничка вода за наводнување од месноста Горно Речиште и Долно речиште **1.2.3.** Изградба на канализација (со мини станица за прочистување) **1.2.4.** Асфалтирање на улици: • Еден крак до црквата СВ Богородица (700 м) (2018 г) • Еден крак до селските гробишта (300 м) (2015 г) • Улички низ селото со вкупна должина 1000 метри, (2014/2015) **1.2.5.** Изработка на две автобуски постојки **1.2.6.** Уредување на државни парцели за изградба на 30 викенд куќи, локација по предлог на месната заедница, **1.2.7.** Рушење на стариот објект на средсело хортикултурно и партерно уредување на местото (вредност 120 000 денари плус учество на месното население) **1.2.8.** Предлог за изработка на проект за сообраќајно поврзување на Куратица со Општина Дебарца (Злести 8 км)
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.** Продолжување на високонапонската електро-мрежа до месноста Св. Димитрија – вк. Должина од 800 м со трансформатор (вредност 35000 евра)

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на	**2.1.1.** Изградба на веќе започнатата идеа за Ски рекреативна патека –

искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	туризам.	Скилифт 800 метри, **2.1.2.** Уредување на 4 излетнички места (вода скара столици настрашници), **2.1.3.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација (обнова на инфо таблите)
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенир, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.** Рехабилитација на зградата на килимарата во село Куратица и понуда на објектот на МСП

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Куратица
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** Воспоставување на заеднички годишни планови за експлоатација на прастарите шумски биодиверзитети и шуми со ЈП Македонски Шуми, **3.3.1.** План за двегодишно расчистување и уредување на шумските патишта
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** субвенционирање за опремување и реставрација на традиционални сместувачки капацитети **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на чешмите и на просторот на селските чешми (2).
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Стимулации за развој на **отворено органско сточарство,** **4.1.2.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Куратица, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**

Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** Набавка на книжен фонд за селска читална **5.1.2.** Покривање на зградата на старото основно училиште, некогашното Петре Чаулев
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.** Едукативен, организиран престој на ученици од урбаните основни училишта во просториите на новото селско основно училиште
СПОРТ И КУЛТУРА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** Опремување на постоечкиот стадион на ФК Рудар по стандарди (терен санитарија , простории) како понуда за висински припреми на клубовите од повисока класа **6.1.2.** Изградба на мала спортска сала која исто така би се понудила како туристичка понуда во пакет, **6.1.3.** Вложување во развивање во започнатите проекти на месната заедница во планинскиот велосипедизам, мотокрос, (во меѓународни рамки).
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.** Одлука за ставање на Василичарскиот карневал во календар на манифестации финансирани од Општина Охрид (2014)

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.
Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.
Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – ОПЕНИЦА

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Асфалтирање на улица во должина од 500 метри **1.2.2.** Поставување на улично осветлување **1.2.3.** Изработка на две автобуски постојки **1.2.4.** Изградба на мост за премин од Црквата Св. Ѓорѓија до горна населба **1.2.5.** Уредување на државни парцели за изградба на викенд куќи, во горниот дел од населбата
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.** Поставување на високонапонската електро-мрежа со трансформатор

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација (обнова на инфо таблите)
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенири, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Опеница

просторно-планска документација и чиста животна средина	објектите во селата	
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** **3.3.1.**
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на селски јавни површини
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	**3.4.1.** Поставување на контејнери

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Стимулации за развој на **отворено органско сточарство** **4.1.2.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Опеница, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** **5.1.2.**
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**

СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** **6.1.2.**
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски	

	клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид		
Национална стратешка цел. Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија. Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство. **Визија:** *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живеење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*		
НАСЕЛЕНО МЕСТО – ПОДМОЉЕ		
ИНФРАСТРУКТУРА		
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на О. Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Пешачка патека од делот кај колекторот покрај обалата на Охридското Езеро на стариот пат Охрид-Струга во должина од 600 м **1.2.2.** Доизградба на канализационата мрежа во с.Подмоље **1.2.3.** Поставување на автобуски постојки на магистралниот пат Охрид-Кичево две автобуски постојки како и на патот Охрид-Струга исто така две автобуски постојки **1.2.4.** Доасфалтирање на Подмоље уште 2 км асфалт **1.2.5.** Поправка на колекторскиот систем кај стариот пат Охрид-Струга со цел да се спречат отпадните води кои истекуваат од колекторскиот систем и кој истите се влеваат во Охридското Езеро **1.2.6.**, **1.2.7**
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1** **1.3.2.** Поставување на столбови за улично осветлување помежу стариот пат ОХРИД - Струга и магистралниот пат Охрид - Кичево , како и на патот кој ги поврзува селата Оровник со Подмоље
ТУРИЗАМ И ЛЕР		
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Уредување на плажа С.Подмоље **2.1.2.** **2.1.3.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација нја сувенир, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Подмоље
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** Прочистување на каналите кои се наоѓаат во с.Подмоље и изградба на корито на реката во должина од 200 м
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Хортикултурно и партерно Уредување на селски јавни површини **3.3.2.** **3.3.3.**
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** **4.1.2.**
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Подмоље, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** **5.1.2.**
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**

СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските	**6.1.1.**

спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.2.** **6.1.3.**
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.
Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.
Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ОРМАН

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Оштина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Прочистување на одводниот канал во с. Орман **1.2.2.** Асфалтирање на патот до црквата Св. Наум **1.2.3.** **1.2.4.** **1.2.5.** **1.2.6.**, **1.2.7**
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.**

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** **2.1.2.** **2.1.3.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација нја сувенир, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Орман
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.**

	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** **3.3.2.** **3.3.3.**
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Орман, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** **5.1.2.**
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** **6.1.2.** **6.1.3.**
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.
Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.
Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ЗАВОЈ

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Изградба на нов резервоар за вода на с.Завој со капацитет од 100 м3 со цел каптирање и зголемување на доток на вода за пиење **1.2.2.** Тампонирање и асфалтирање на главниот пат Прентов мост - Завој во должина од 2.5 км како и неколку споредни улички **1.2.3.** Одржување на уличното осветлување и поставување на ново улично осветлување
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.** Зајакнување на електричната мрежа со поставување на нов трансформатор и проширување на трофазна мрежа низ целото село

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Обележување и реновирање на патека на трасата с.Завој - Стари Завој - патот Виа Игнација **2.1.2.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација (обнова на инфо таблите)
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенири, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Завој

просторно-планска документација и чиста животна средина	објектите во селата	
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.** Расчистување и уредување на патот Завој - Стари Завој - Манастир Богородица во Стари Завој - Завој (кружна трасаво должина од 8 км на веќе постоечки пат) **3.3.1.**
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** **3.3.3.** Хортикултурно и партерно уредување на јавните селски површини.
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Завој, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** Менување на кров на школото во с.Завој
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	

културни манифестации во руралните области	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид		
Национална стратешка цел. Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија. Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство. **Визија:** *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*		
НАСЕЛЕНО МЕСТО – РЕЧИЦА		
ИНФРАСТРУКТУРА		
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Изградба на водовод во селото бидејќи таков не постои, а сите анализи од Центарот за здравствена заштита покажуваат дека водата од постоечката селска чешма е неисправна за користење **1.2.2.** Одржување на патниот правец Рашанец – с. Речица во зимскиот период и негово проширување. **1.2.3.** Поврзување на с.Речица и с.Свиништа со пробивање на нова трасаво должина од 1500 м со што кружно ќе бидат поврзани с.Свиништа, с.Плаќе, с.Речица и с. Куратица
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.**
ТУРИЗАМ И ЛЕР		
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Разгледување на можноста за изградба на зимски спортски центар на Плаќанска планина со што ќе се создадат услови за развој на рурален туризам **2.1.2.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенири, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**
УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област

селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	решавање на сопственоста на објектите во селата	на селото Речица
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	**3.2.1.**
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** Хортикултурно и партерно уредување на јавните селскиповршини **3.3.3.**
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. **4.1.2.**
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Речица, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** **5.1.2.**
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**

СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** **6.1.2.** **6.1.3.**
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски	

	клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид		
Национална стратешка цел. Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија. Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство. **Визија:** *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*		
НАСЕЛЕНО МЕСТО – СВИНИШТА		
ИНФРАСТРУКТУРА		
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Санирање на локалниот пат до селото, тампонирање на повеќе помали улици во селото и асфалтирање во должина од 500м **1.2.2.** Изградба на резервоар за вода **1.2.3.** Проширување на мрежата за уличното осветлување и поставување на светилки на неосветлените места **1.2.4.** Реконструкција на селскиот дом **1.2.5.**
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1** Подигање на квалитетот на електро мрежата со трофазна струја **1.3.2**
ТУРИЗАМ И ЛЕР		
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација на сувенири, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**
УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста	**Приоритети**	**Приоритетни проекти**
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Свиништа
	3.2. Стратегија за одржливо	**3.2.1.**

животна средина	користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Хортикултурно и партерно уредување на јавните селски површини (поплочување на споменикот) **3.3.2.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.3.**
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. **4.1.2.**
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Свиништа, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** **5.1.2.**
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**
СПОРТ И КУЛТУРА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** **6.1.2.** **6.1.3.**
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	

	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Национална стратешка цел.

Земјоделството и руралниот развој се клучните претпристапни елементи на Македонија за Европската унија. По доставувањето на апликацијата на Република Македонија за членство во ЕУ во 2004, во декември 2005 Европскиот совет и додели статус на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската унија.

Преговорите за пристапување ќе започнат само тогаш кога ЕК ќе смета дека земјата постигнала доволен степен на усогласеност со критериумите за членство.

Визија: *До 2018 година руралното подрачје на Општина Охрид постигнува подобрување на квалитетот на живење, стопанисување и севкупен развој во руралните средини и постигнување на поголеми финансиски ефекти од земјоделството, сточарството и руралниот туризам.*

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ПЛАЌЕ

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	**1.1.1.** Иницијатива до Советот на О. Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	**1.2.1.** Завршување на асфалтирањето на патот Речица - Плаќе во должина од 2 км и 250 метри **1.2.2.** Изработка на проект за водоснабдување и изградба на водовод **1.2.3.** Тампонирање и асфалтирање на две улици во вкупна должина од околу 300 метри **1.2.4.** Поставување на одводни цевки на улица од 100 метри и нејзино тампонирање
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	**1.3.1.** Поставување на електрична мрежа до Манастирот Св. Недела во должина од околу 2 км **1.3.2.** Поставување на 6 улични светилки за улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	**2.1.1.** **2.1.2.** **2.1.3.** Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	**2.2.1.** Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам – креација нја сувенир, понуда на храна и пијалоци, стандарди во сместување...
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	**2.3.1.**

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	**3.1.1. Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Плаќе
	3.2. Стратегија за одржливо	**3.2.1.**

животна средина	користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	**3.3.1.** Реставрација на традиционални градби –куќи , **3.3.2.** Хортикултурно и партерно Уредување на селските јавни површини **3.3.3.**
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	**4.1.1.** Изградба на поила за вода за стоката **4.1.2.** Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. **4.1.3.** Стимулации за органско проеизводство на месо имесни производи
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	**4.2.1. Итно Изготвување** Планска документација за катастарската област на селото Плаќе, со цел користење на средствата од ИПАРД програмите на ЕУ и националната програма за земјоделие

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	**5.1.1.** **5.1.2.**
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	**5.2.1.**

СПОРТ И КУЛТУРА		
	Приоритети	**Приоритетни проекти**
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	**6.1.1.** Анализа на капацитетите за развој на алтернативен престој во природа **6.1.2.** **6.1.3.**
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	**6.3.1.**

Изработката на Подстратегијата за рурален развој на Општината Охрид, како дел од Стратегијата за одржлив локален економски развој на општината Охрид ја реализира работен тим на Секторот за туризам и локален економски развој во соработка со претставниците на месните заедници, невладиниот сектор, бизнис секторот, јавните претпријатија и другите сектори во Општина Охрид.

Координатори за подготовката на Подстратегијата за рурален развој на Општина Охрид беа Антонио Балески и Горан Мицкоски.

Охрид, февруари, 2014